

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Schandorph, Sophus.

Titel | Title:

Ude i Skoven : Dramatiske Scener.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1867

Fysiske størrelse | Physical extent:

144 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

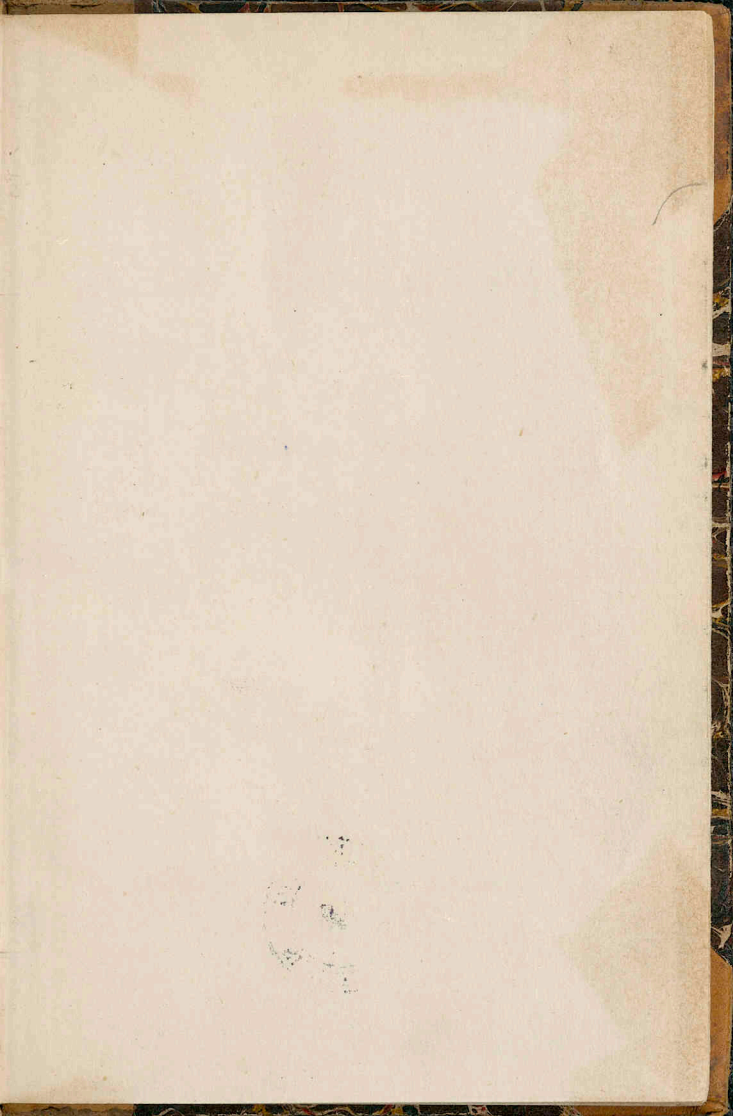
55, - 205.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024233090

„Ude i Skoven“.

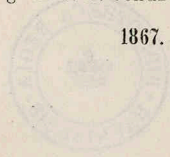
Dramatiske Scener.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. H. Schuboths Boghandel.

1867.

G. S. Wiiberg Bogtrykkeri

Talende eller handlende Personer.

Karl,

Jespersen

og flere **Studenter.**

Brandt, Timelærer.

Knæk, Pensionist og Particulier.

Jakob, hans Søstersøn, Handelsbetjent fra Frederikssund.

Madam Lund.

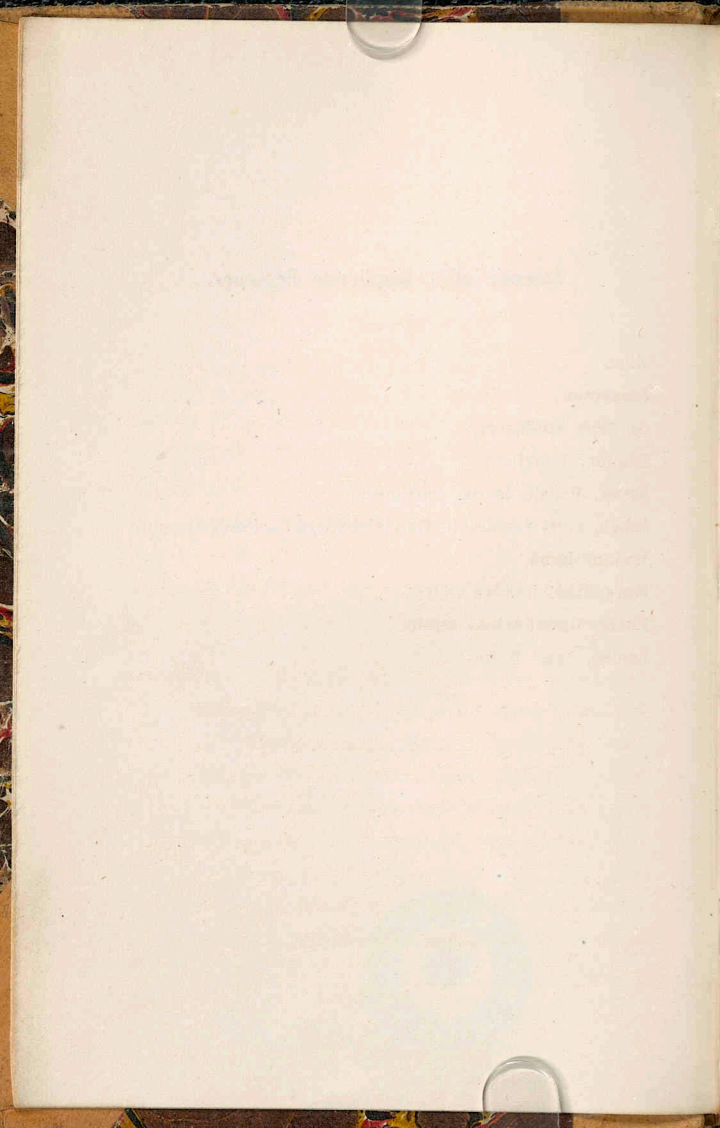
Margrethe, hendes Datter.

Fusel, Brændevinsbrænder.

Lovise, hans Datter.

Prolog.

Et Værelse med Vinduer ud til Volden. Skodderne ere tillukkede, en Lampe brænder paa Bordet, hvorpaa ligge Bøger, nogle Glas, Flasker og Retorter. Forøvrigt almindeligt Studenterbohave. Døren til et Sideværelse staaer lidt paaklem.

Karl (alene.)

Det maa vel være Morgen snart; jeg skimter
det hvide Daglys gennem Skoddens Sprække.

(Han gaaer hen og aabner — det er lys Dag. Han lægger sig
ud af Vinduet og siger:)

Det gaaer som altid: fast hver Dag mig griber
i Tanker, som med Skumringen begyndte,
som Natten ud i lange Traade spandt.

See, hvor dog Himlen straalere ren og klar,
dens Flige rødme kun i Rosenskjær,
der blegner mer og mer, mens Dagen lider.

(Pause.)

Jeg drømte forðum om et Rosenskjær,
hvori alt Livet festligt skulde lege,

men Drømmens Morgen veg for Tankens Dag.
 Paa Livets Kind jeg saa ei Jomfrurødmen,
 min Dag saa langt er gleden paa sin Bane,
 at Tankens Flig har tabt sin Morgenglands.
 Og var hin Dag dog klar og høi som denne,
 men den er mørknet af en Taage graa,
 der aldrig løfter sig, der lumsk, svingagtig,
 halvt hyller Alting ind og halvt det blotter.

Men har jeg ogsaa søgt med ærlig Hu,
 var ei forfængelig min første Stræben?
 og blev den ei en rastløs Higen efter
 at flygte for mit Hjertes bange Tvivl?
 Var det ei for at fly et sælsomt Minde,
 jeg styrted mig i Tankens Labyrinth.
 Jeg er jo veivild i mit eget Væsen,
 kan jeg da skue klart i Verdenslivet?
 Derfor jeg frugtløst tigged om et Svar
 paa disse Spørgsmaal, som min Aand har pint;
 jeg gik til Tankens Mestre, til Naturen,
 jeg søgte Kræfterne dybt i dens Skjød,
 jeg vilde kjende Lovene, som bød dem
 at spaltes og forene sig saa sært,
 jeg spurgte Planter, Dyr, Metaller, Stene . . . .

En Stemme

(gjennem Døren til Sideværelset.)

Hvad svarede de saa, de dumme Djævla?

Karl.

Ah, det er Dem! — nu husker jeg — Hr. Brandt!

Brandt (kommer frem.)

Jo, De er en deilig Fyr — ikke sandt?
 De loved inat mig Husly at give,
 da vi havde præket en to, tre stive
 Timer iaftes paa Gaderne væk.
 Saa gik jeg herop, gik i Seng, men — o Skræk!
 De har den hele Nat holdt mig vaagen,
 De passiarede høit med Dem selv,
 bestandigt sprudled Ordenes Elv,
 jo De benytter saamænd Monologen!
 Den første Gang, De har mig til Gjæst,
 De skulde dog lidt galantere tee Dem;
 men hør, har De hyppigt saadan en Fest
 ved Nattetider, hvor selv De agerer
 Doctor Faustus, saa siger jeg: Ve Dem!
 Thi nuomstunder man reusserer
 neppe med Aandemaneri;
 man kjender foruden naturlig Magi

jo høist den dyriske Magnetisme;
 slaa De Dem til den og skaf dem et Ry
 som Magnetiseur i vor gode By,
 og spekuler De kun fræk og kry
 i Tanketraadenes Rheumatisme!

Karl

De har altsaa hørt?

Brandt.

Hvert eneste Ord!

Men bryd dem ikke det Mindste om Tingen.
 De veed jo nok, der gives Ingen
 saa taus som jeg paa den hele Jord.
 De leer — ja — men det er dog ingen Løgn!

Karl.

Men dog ikke heller en Sandhed nøg'n.

Brandt.

Nei, Sandhed — det veed De jo selv af Erfaring
 — idetmindste hvis jeg kan tro Deres Ord —
 den findes aldeles ikke paa Jord,
 men holdes etsteds — Gud veed, hvor —
 i Forvaring.

Mig er det det Samme! Jeg søger den ikke;
 og hvis man kasted den hen for min Fod,
 alligevel ei jeg mig friste lod,

jeg bukked mig ei, jeg lod den ligge. —
 Nei, leve Løgnen! Uden dens Magt
 maatte vi stakkels Djævla krepere,
 den skaffer os Føde, Klæder og flere
 Conforts, end De eller jeg har smagt.

Karl.

Skjøndt Deres Cynismer mig væmmer . . .

Brandt.

Saa dog

vil paa min Passiar De gjerne høre,
 og jeg vil gjerne Dem tude i Øre
 mit ganske usystematiske Sprog.
 Jeg er Empiriker, tager Sagen,
 som den mig gives; jeg har ei Raad
 til megen Søgen, Smagen og Vragen,
 imens en Anden min Føde aad.
 Nei, Mennesket er ikke skabt til at tænke,
 han rives itu paa Tankens Tjørn;
 han skal la' sig roligt i Samfundet bænke,
 gjø paa Kommando som Hunden i Lænke,
 gifte sig, gjøre Affairer og Børn
 og Statens hullede Saaler flikke. —

Karl.

Og det gjør De?

Brandt.

Nei Gu' gjør jeg ikke!

Men jeg har altid været et Fæ,
der ei har forstaaet at søge Læ
paa Livets fede, smørblomstrede Marker . . .
Men tys, der er En, som paa Døren sparker.

Karl.

Aa, det er Nogle, som alt igaar
pressed mig til at ta' med i Skoven.
Vil De med?

Brandt.

Aa — nei — jeg er altfor doven.
Og dog lad gaa — idag vi nok faaer
for første Gang lidt Sommer iaar.

Et Selskab unge Mennesker kommer styrtende ind ad Døren.

En af dem.

Naa, kan Du ikke lukke op! Du var nok
lige kommen ud af Fjerene?

Brandt.

Nei, det er noget siden, han var i dem sidst.

En Anden.

Saa De gjør Visit saa tidligt paa Dagen,
Hr. Brandt? Tager De med?

Brandt.

Nei det er Aftenvisit, Høistærede. Forresten
tager jeg med. —

Karl (afsides).

Jeg fortryder den Aftale. Og dog bringer
den mig maaske noget Godt. Skoven har altid
været en af mine bedste Venner! (De gaae).

1.

En lille Plads i Dyrehaven foran en Kilde.

Det nysnævnte Selskab. Brandt ligger paa Ryggen og puster Pibeskyer iveiret. Karl sidder distrahit under den følgende Sang. Der skjænkes Drikkevarer af en Dunk i Straafutteral i to Ølglas, der gaae rundt.

Vise.

Naar Luften hjemme bag snævre Bur
 os vorder for trang og Bøgen for sur,
     naar Frihedstrangen
     vil løfte Sangen,
 da fly vi ud i den fri Natur.

Da rystes af os det gamle Støv,
 da friskes Sindet som Bøgeløv,
     og til os lyder
     en Røst, som byder:
 Op unge Helt, dine Kræfter øv!

Og hjem vi drage med styrket Magt
 til kjækt at stande for Aanden Vagt.
     Lad Hurra runge
     fra kraftig Lunge!
 Studentens Idræt det være bragt!

Der raabes et begeistret Hurra; de to Ølglas sættes hurtigst muligt i Cirkulation.

Brandt (over til Karl.)

Gudskelov, at jeg ikke har skrevet den Vise!

En af Selskabet.

Hvorfor det?

Brandt (rækkende ham Haanden.)

Maa jeg have den Ære at hilse paa Forfatteren? Mine Herrer! Maa jeg dernæst have den Ære at udbringe en Skaal. Den skal have et vidt Omfang. Vel skal den først og fremmest gjælde os selv, Studenterne, men den skal dog ogsaa omfatte enhver Klub, ethvert Laug, enhver Korporation, ethvert Koteri, og jeg skal til Skaalen knytte det Ønske, at Tidens høitpriste Associationsaand, der bringer os til at løbe i Flok ligesom — nok sagt, — stedse maa trives og florere. Thi det at føle sig som en lille Finger af en stor Krop giver En et uendeligt Mod, og Modet giver atter Oprigtighed. Hvem gider rose sig selv? Intet nogenlunde velopdragent eller ikke altfor dumt Individ. Man vil ikke gjerne høre Selvrees i en Solosang, men i Chor lyder den saa usigelig

skjønt. Ingen gider brølt Hurra for sig selv, naar han staaer ene, men en Snees Mennesker kan uden Anstød af fuld Hals brøle Hurra for sig selv; en Snes Mennesker skjænke stormende Applaus til en Taler, der roser dem saa tykt, at, dersom han havde sagt noget Lignende til hver Enkelt af dem, maatte denne have rødmet som en ung Pige over en Gemenhed; og Taleren, der som Medlem af en Masse roser sig selv, idet han roser Massen, han faaer Kraft og Mod til at haranguere Massen ved at see udover denne store, uformelige, men derfor just saa impone-rende Hob, hvori intet enkelt Ansigt kan skjælnes, men hvor Øine, Næser, Hatte, Huer, Briller, Knebels- og Bakkenbarter svømme ud i et uhyre Chaos. Mine Herrer! lader os nu af de tvende Ølglass drikke alle slige Forsamlingers Skaal, først og fremmest vor egens.

Visens Forfatter.

Men undskyld — i hvad Anledning siger De alt dette?

Brandt.

O sancta simplicitas! Ungdom, hvor du er

naiv! Behøves nuomstunder en Anledning til at holde en Tale? Men jeg gaaer videre . . . .

Nogle Stemmer.

Aa, vi have faaet nok af det, lad os bare være fri!

Andre.

Nei, lad ham tale, det er altid grinagtigt at høre hans Vrøvl.

Brandt (til den Side, hvorfra de sidste Ord kom.)

Tak for den kjærlige Haandsrækning, ædle Venner! Men jeg skal forandre Tone (med Pathos.) Konger i Aandens Rige! Velkomne i Naturens Skjød! See, de neie sig for Eder, disse gamle Bøgetræer, der idag skulle danne Koulisser for Eders heroiske Spil i Tragedien: »Kampen for Aanden«, der dog ender med en herlig Seir i sidste Akt, som foregaaer i de bøuef- og toddy-duflende Haller over Stalden i Charlottenlund, hvor Aandens unge Elitetropper stikke Medlemmerne af Aandløshedens Livjægerkorps ud hos de syngende Nymfer. (Latter og Bifald.)

(Over til Karl.) Blot man vælger sin Stil i denne Verden, saa kan Alt lade sig høre.

En Stemme.

Aa, De er dog et gammelt Asen!

Brandt.

En ny Bekræftelse paa Rigtigheden af min
Paastand om Stilens Betydning.

En ny Stemme.

Skal vi gaa til Fortunen og spise Frokost?

Chor.

Ja — ja!

Karl (til Brandt)

Gaaer De med?

Brandt.

Nei, nu gider jeg ikke, (til de Andre.) Gaa
De kun, vi komme om lidt. (Selskabet gaaer, Karl
og Brandt blive tilbage.)

Brandt (strækkende sig.)

Skal vi nu sove lidt? Ja De har alt
i nogen Tid dem faa't en lille Skraber,
mens jeg til gammel Snaksomhed forfaldt.

Karl.

Nei, jeg beundrede de sjældne Gaver,
De har til Alt at male Graat i Graat.
Tidt lider strax jeg Deres Tale godt,

min Tanke, synes mig, med Deres mødes,
og haaber, at med den den følges kan,
men saa om Lidt tilbage brat den stødes;
jeg veed ei selv hvoraf . . .

Brandt.

Ak, unge Mand!

De gjør mig flov. Jeg vil Dem ærligt raade:
søg ei bag mine Ord en sindrig Gaade.
Jeg snakker egentligt, fordi jeg ei
har Andet heri Verden at bestille,
og, for ei altfor galt at kjede mig,
jeg helst vil den Slags rare Ord udpille,
der kan forarge pæne Folk en Smule
og fremfor Alt kan mine Venner drille.

Karl.

De smutter væk. Men hør mig dog engang,
jeg troer ei deres Ord blot vare hule
og tomme Fraser, der i Luften klang.
Hvad nys De sagde, har jeg stundom tænkt,
skjøndt ikke godt jeg turde det udtale,
usikker Sky har altid Tungen stængt.

Brandt.

De tænkte: Muligt var de Tanker gale.
Slig Skyhed ei genere kan mit Sind;

jeg siger Alt, hvad der mig falder ind.
 At det skal være sandt, jeg ikke fordrer;
 kort sagt — jeg lever efter Lystens Ordre.
 Jeg talte — thi jeg netop tale gad —
 om lidt jeg spiser — thi jeg kan alt mærke
 hos mig en overvættes Trang til Mad.

Karl.

Troer De, jeg la'er mig narre af de stærke
 Kouleurer, hvormed De Dem sminke vil?
 Troer De, jeg ei forstaaer Komediespil?
 Troer De, at jeg bag Satyrmaskens Miner,
 der ud mod Verden uden Ophør griner,
 ei sporer en betvungen Lyst til Graad,
 der fordum vist har gjort Dem Kinden vaad?

Brandt (klapper ham paa Skulderen.)

Ja Kjære! — deri har De ganske Ret,
 i mine unge Dage har jeg grædt
 og leet og været stadig exalteret
 og Vers, især af Schiller, deklameret.
 Hvorfor? Fordi nu den Slags Ting engang
 er Noget, hvortil unge Folk har Trang.
 See Taarer, for Exempel, er en Vædske,
 som Alderen kan næsten tørre ind,

saa kan ei Idealerne sig lædske,
 saa visne deres Rødder i vort Sind
 for Aars og for Begivenheders Vind.
 At man som ung er stemt lidt idealsk,
 det er igrunden noget Animalsk.

Karl.

De troer, det gaaer med vor Begeistrings Higen
 som med en Springvandsstraales Opadstigen,
 der standser kun for brat at falde ned.

Brandt (seer nedad sig.)

Naar man bli'er ældre, bli'er man gjerne fed,
 og Fedtet kvæler Tanken mer og mere,
 desuden vil jeg nødigt disputere
 om Ting, hvorom dog Ingen veed Besked.
 Men lad os blot et let Exempel tage,
 der synes mig en god Analogi:
 En Kat er altid i de unge Dage
 Som Killing fuld af Ungdomspoesi;
 dens Indfald ere altid høist fantastiske,
 og dens Bevægelser er yderst plastiske.
 Men see nu bare paa en gammel Kat,
 der gennem halvtillukte Øine kigger
 og strækker sig, hvor den i Solskin ligger,

og Mælkelevninger af Skjægget slikker,
 er den poetisk? Og naar den ved Nat
 vil skabe sig og give Serenader
 for sin Señora, grumme dumt det lader.
 Saa vel som unge Kattes Dands paa Tillie,
 er vore ideale Ungdomsspring,
 der ei udrette nogen Verdens Ting,
 et Resultat af Drift og ei af Villie.
 Det sees da klart, at Mandens store Maal
 er tamt at søbe sin Filisterkaal
 og holde smukt sig i sin egen Gade.

Karl.

Nu bygger De paany en Barrikade
 af Paradoxer, og paa den De staaer
 og vildt tilhøre og tilvenstre slaaer.
 De ligner En, der ved forcert Bevægelse
 vil skaffe sig en stakket Vederkvægelse
 og dulme Svien af et aabent Saar.

Brandt (gnaven.)

Saa? Synes De? (slaaende det hen) Forresten troer
 jeg ei,
 at vor Tids Unge deres Kræfter svække
 ved Gang paa Idealets steile Vei;
 man ganske nemt kan deres Vinger stække.

En stakket Stund man teer sig vild og bister,
 men et Examensstudium kan smukt
 i Væksten kvæle denne Rasens Frugt.
 Betragt de skikkelige smaa Jurister,
 hvoraf der vrimler hist bag Børsen tæl,
 som Folkesouverainetets Rel
 før i Studentergilder kjækt forsvared,
 men siden de blev godt og lunt forvaret
 i et og andet offentligt Bureau,
 det blev Etatsraadssouveraineteten,
 hvorpaa dem Livets Alvor tvang til Tro;
 de har saa tidt med stille Bæven seet den.
 Saa trøstes de ved Flæsk af Statens So,
 la'er Haaret klippe, Vildmandsskjægget rage
 og avancere jævnt, men stadigt op
 mod Embedsstigens solbestraalte Top
 og leve hyggeligt med Børn og Mage.

Karl.

Ja, jeg har aldrig delt den Higen mod
 det endeligt Bestemte, Positive,
 til slige Maal maa Tidens Ungdom give
 sit frie Sind, sit friske Hjerteblod.
 Jeg husker grant min Ungdoms første Dage,
 hvor freidigt løfted sig det glade Sind,

i et Triumftog ventede jeg at drage
i hele Verdens »fagre Riger« ind
og see Ideens Stjernestraales Skin
fra Jordens Vande kastes mildt tilbage.
Men om en føie Stund mit Mod blev brudt,
op efter Lyset min Begeistring længtes,
det var mig ofte, som om Brystet sprængtes,
naar i det tusind stærke Længsler trængtes;
saa greb jeg ivrigt, hvad der blev mig budt.
Jeg lystred Førerne, jeg lod mig spænde
for deres Vogn som ung og fyrrig Hest,
jeg trak og sled, som jeg det kunde bedst,
afsted i strakt Galop mod Banens Ende.
Jeg trøstigt sang de Viser med i Chor,
som Dirigenten havde proponeret,
og aldrig faldt mig ind et Tvivlens Ord,
om ikke falsk vi havde intoneret.

Brandt.

Men Kjære, hvorfor skraalte fort De ei?
De var jo slaaet ind paa rette Vei.

Karl

Lidt efter lidt — jeg veed ei selv hvordan —
en Modstand sig i Sjælen fremarbeided,

og atter i mit Indre vildt det feided,
 og hver en Tanke tændte Tvivlens Brand.
 Hvor blev jeg ængstelig og mørk tilmode!
 det var som spilled jeg et Gøglerspil;
 var selv de Formaal nyttige og gode,
 som hidindtil jeg lod mig lede til,
 de var dog ikke voxede selvstændigt
 fra Sjælen ud med uvilkaarlig Magt,
 et Feltraab havde man i Mund mig lagt
 og sagt: Gjør Det og Det, det er nødvendigt.
 Saa blev jeg træt af med i Flok at vandre,
 og lukkede mig i mit Kammer ind
 og spandt i dunkle Krog mit Tankespind,
 betragtet med et Skuldertræk af Andre.
 I Bøger dybt begravet, jeg mig trøsted,
 en Stund jeg nød en Smule Ro og Fred.

Brandt.

Men, bedste Ven — De har, saavidt jeg veed,
 ei nogen Frugt af Deres Læsning høstet;
 De er alt lovlig gammel som Student,
 De burde til et Fag Dem have vendt.
 Nu sysler De nok med Polytechniken,
 skjøndt det seer praktisk ud, jeg næppe troer,

at den Dem bringer i et praktisk Spor.
Men har De ei havt fat i Æsthetiken?

Karl.

Jeg søgte overalt at finde Næring
for denne Trang, som banked i mit Bryst,
jeg søgte Livet selv, ei den Belæring,
der skaffer os paa Livets Ager Høst.
Da Nutidslarmen døvede mit Sind,
mit Øie higed dybt i Oldtid ind,
jeg hvilte mig i Hellas's lyse Dale
og lyttede til gamle Skjaldes Kvad,
jeg vanked i de store Tempelsale,
der krandsedes af ranke Søilers Rad.
See, overalt stod præget Guders Spor,
og ned til Jordens Børn lød Guders Tale
og Foibos' Stræng til Musers fulde Chor,
Mænader dandsed over Bjerg og Dale,
og vidt sig Dandsens Rhythmevirvel spandt;
til Cymblers Klang det Bakchoschor frembruser,
og hør, hvor Dandsens Echo gjennemsuser
det folderige, bølgende Gevandt!
I Bjergets Grotte dulgtes Nymfens Bolig,
i Kilden speiled hun sin hvide Barm,
i hule Flodseng sad Flødguden rolig

og favned Jordens Kvinde med sin Arm.
 I hvert et Kildevæld, som sagte risled,
 i hver en løvrig Laure og Platan,
 igjennem hvilke Aftenvinden hvisled,
 jeg hørte Røsten af den store Pan.
 Saa skifted Scenen. Høit i Maaneglands
 sig Ridderborgen spøgelsagtigt reiste,
 og gothisk Kirkespir mod Himlen kneiste,
 paa Engen Elverpiger tren i Dands.
 Jeg saae med Hellebard paa pantsret Skulder
 og Skjold paa Arm den Ridder staa paa Hald,
 og sælsomt vexlede med Kampens Bulder
 Choralens Klang, som Kirken gennemruller,
 og Elskovsharpens kjælne Tonefald.
 Hvor blev jeg da forfrisket, vederkvæget,
 naar lunt jeg gjemtes i min stille Vraa,
 og gamle Verdner skued for mig staa,
 og tusind Tryllesyner for mig leged,
 og Seklers Echo løstes op i Sang,
 og Verdensstrømmene, de stærke, stride,
 jeg saae forene sig og kraftigt glide
 mod Maalet i harmonisk Rhythmegang.
 Men vendte jeg mig saa mod Nutids Liv,
 jeg hørte dumpe Larm, som mig forvirred,

mit Blik som gennem tykke Taager stirred,
 og øined kun en smaalig, usel Kiv,
 hvis Maal var Alting jævnt at nivellere
 til kjedelig Respektabilitet,
 blandt Børsartikler kunde figurere,
 hvad Tiden kalder Idealitet.

Ud, ud i Skoven! da min Længsel sukked,
 det var, som kvaltes jeg af Byens Luft,
 da foer jeg hid, hvor Fuglesang og Duft
 min Smerte paa saa bløde Gænger vugged,
 at ind den slumred under Skygger svale.

Brandt.

Men naar De saa kom hjem til Kjøbenhavn
 og atter fik Dem sat paa Deres Hale?

Karl.

Jeg styrted mig paany i Tankens Favn;
 saa vide retted jeg min Sandhedsvandring.

Brandt.

Og læste nye Bøger til Forandring,
 man vexle maa for ei at kjede sig.

Karl.

Saa mangel Tankens Heros har jeg gjæstet,
 og i Systemets kunstigt lagte Vei
 sig dybt min Tænknings tunge Hjulspor fæsted.

Brandt.

De saae med Studsen og med Glæde stor
 en Verden som en arrangeret Scene,
 med Luft og Hav, med Himmel, Helved, Jord,
 hvor Dyr og Træer og Mennesker og Stene
 vist gjorde deres Sager meget net.
 Men see, i Loftet sad en Lærd med Brillen,
 han trækker lumsk i hver Marionet,
 og det er ham, der hele Stykket spiller.

Karl.

Aa ja, paa Deres Maade har De Ret;
 den levende, uendelige Fylde
 jo sprængte hvert et Schemas fine Net,
 hvori man sindrigt vilde det indhulle.
 Saa søgte jeg Naturens eget Liv
 og vilde vandre ad dets snoede Vei.

Brandt.

Jo, jeg forstaaer Dem godt, De tog en Kniv
 og søgte i Kadavre Livets Leie.

Karl.

Men længere det flyede for mig bort,
 og drillende min Søgen tidt det skuffed.

Brandt.

Tidt sprang for Dem en gasopfyldt Retort,
De daanede ved Stanken og ved Puffet.

Karl.

Men denne Færd den fængsler mig dog end;
thi skjøndt jeg famler gennem Schachter dunkle,
dog tidt de røde Lys i Mulmet funkle,
som kaste Dæmringsskjær ad Banen hen.
Skjøndt i Naturens Land der kæmpes, strides,
skjøndt ubønhørligt, strængt er Lovens Bud,
der lyder ingen Graad, og ei der lides;
men Mennesket — halvt Dyr og halvt en Gud —
af denne Dobbeltthed kun sønderslides.

Brandt.

Ja han er ilde stædt, den stakkels Fyr,
hvis ei han vælger strax at være Dyr.

Karl (seer omkring sig.)

See Sommersolen Skoven varmt omstraaler,
i Vellyst bæver selv det mindste Blad,
Dugdraaberne i Blomsterkroners Skaaler
de dirre, farvede i Lysets Bad.
Bort Nattetanker! Lyset ei Jer taaler,
det tvinger Hjertet til at vorde glad.

O, see dig ud, min Sjæl! Glem al din Kummer!
Synk saligt ved Naturens Bryst i Slummer.

(iler ind i Skoven.)

Brandt (ene.)

Saalunde sang jeg og i gamle Dage,
men gamle Viser man saa nemt forgjætter.

I fordums Tid han tryller mig tilbage,
men jeg mod Trylleriet Modstand sætter,
at ei de gamle Minder mig skal plage.

Hvad feiler dig, du gamle Stileretter?

Du er forlængst smidt ud af Paradiset;

husk paa, imorgen skal du svinge Riset!

(tager en Bunke Stilebøger op af Lommen, som han begynder at
rette med en Blyant.)

2.

Paa Hovedveien gjennem Dyrehaven.

Knæk og Jakob.

(De svede begge forførdeligt og ere meget pyntede.)

Knæk.

Puh! pah! (vifter sig med et Lommetørklæde.) Du har nok aldrig været i Dyrehaven før, Jakob?

Jakob.

Nei, jeg har ikke, Onkel! (tager Hatten af og feier Sveden af Panden med Fingrene.)

Knæk.

Jakob! Har Du nu tænkt over det vigtige Skridt, Du har isinde at gjøre?

Jakob.

Ja, men naar jeg vil finde, hvordan jeg skal udtrykke mig, saa slaar det Sludder for mig.

Knæk.

Det skal du ikke bryde dig om, Jakob! Saadant Noget kommer af sig selv.

Jakob.

Troer Onkel det?

Knæk.

Det er jeg vis paa, Jakob! Seer du, jeg er en ældre Mand — jeg kjender Mandfolkene, og jeg kjender Fruentimmerne — hæ, især de Sidste. Nu er du jo et gammelt Menneske, saa man kan jo godt tale til dig om saadanne Ting; — og skjøndt jeg nok tør være min Moralitet bekendt, saa har jeg dog ikke været nogen Josef. (Smidskende.) Det har du vist heller ikke været, Jakob!

Jakob.

Nei Onkel, Jøde har jeg rigtignok aldrig været. Min Principal har opdraget mig til at blive en riæl Handlende.

Knæk.

Snak, Jakob! Jeg mener ham med Potifars Hustru.

Jakob.

Naa — ham i Bibelhistorien! Ja, jeg har virkelig aldrig været i den Omstændighed.

Knæk.

Det har saamænd jeg. (Pludselig alvorlig.) —
desværre! En Hovedstad har mange Fristelser.
Men — hvad jeg vilde sige: jeg kjender Fru-
entimmerne. Naar man vil behandle dem, skal
man begynde med Øinene — seer Du — saa-
dan! (sætter et smidskende Ansigt op) saa kan de strax
lugte, hvad man har isinde. Saa begynder man
med Hænderne — man trykker Pigebarnets Haand
under Bordet — og saa kan du være rolig for,
Jakob, at du faaer saadan en indvendig Følelse,
at Ordene flyde fra dig.

Jakob.

Jeg skal probere paa det.

Knæk.

Men hør, Jakob, naar du vil gjøre Lykke
hos et kjøbenhavnsk Pigebarn, maa du være stiv
og stram i alle Maader. Du seer saa sjasket ud
om Halsen.

Jakob.

Det kommer sig af, at jeg ikke er vant til
at gaae med stive Flipper, og da jeg har den
Vane at svede stærkt, saa blødes Stivelsen op.

Føl engang, Onkel, mine Flipper ere saa vaade som en Karklud.

Knæk.

Da maa du virkelig vænne dig af med den Transpiration. (Pause.) Jakob! nu er det paa Tiden, at jeg aabenbarer dig det Arrangement, jeg har gjort. Du kjender endnu ikke den bedre Halvdel deraf.

Jakob.

Ja, Onkel har jo lovet at hjælpe mig til de 7000 og Madam Lunds Datter.

Knæk.

Pengene skal du faa, hvis det gaaer, som jeg har bestemt. Seer du, Jakob: endelig har jeg, efter i mange Aar at have vendt hver Skilling i min Haand mange Gange, før jeg gav den ud, erhvervet mig Saameget, at der er Lidt tilovers for den gamle Mand. Men, lille Jakob, den gamle Mand trænger ogsaa til Pleie; Gigt, Podagra og den dermed følgende Gnavenhed trænger til blid, kvindelig Omgang. Nu veed du jo, Jakob, at det er min Hensigt, at du skal gifte dig med Madam Lunds Datter.

Jakob.

Ja, hvis jeg faaer hende og Pengene, skal det saamænd være det Første, jeg skal paalægge hende — at pleie Onkel i hans Alderdom.

Knæk.

Det er godt nok, men der kan saa let komme noget Vrøvleri, naar en Kone skal passe to Mænd. Derfor har jeg betænkt, at jeg selv vil gifte mig, Jakob.

Jakob.

Næ — æ —

Knæk.

Jo, det vil jeg virkelig. Der er nu Moderen, Madam Lund, det er en overmaade pæn Kone, hun er neppe et halvt Hundrede Aar endnu og eier idetmindste 20000 Rigsdaler. Naar jeg nu tager hende og laaner dig de 7000 mod billig Rente og moderat Afbetaling, saa, selv om det skulde gaa galt med din Handel, vinder jeg altid sikkert 13000 Rigsdaler. Seer du, Jakob, den Regning er ren og til Profit for os begge to. Jeg gjør en Velgjerning baade mod dig og mod mig selv.

Jakob.

Ja — nei — det var dog Pokkers, saa Onkel kan regne det fint ud. Det kan blive udmærket.

Knæk.

Hæ, hæ, — ikke sandt, Jakob! Ja man maa virkelig bruge sin Forstand, naar man vil frem i denne Verden. Det kan jeg, uden at rose mig selv, sige, at jeg har gjort. I mange Aar sled jeg som Skriver i Magistraten med en grumme lille Gage. Jeg lagde dog 100 Rigsdaler op hvert Aar. Jeg boede hos en gammel Enke i et væmmeligt Hul; havde aldrig Lys eller Varme, men jeg forstod at gaa hende under Øine, Jakob. Da hun døde, testamenterede hun mig, hvad hun eiede, det var 15000 Rigsdaler. Da var jeg kun fem og fyrgetyve Aar. Jeg spekulerede forsigtigt, fik bestandigt forøget min Kapital, leiede mig en pæn Leilighed og holdt et pænt Fruentimmer — til at holde Hus for mig. Men efterhaanden som jeg blev ældre, begyndte jeg dog at savne kvindelig Omgang til Stadighed og Regelmæssighed, og hende vilde jeg ikke tage, thi hun var arrig som Fanden.

Jakob.

Nu har da Onkel ogsaa Raad til a holde en rigtig Kone.

Knæk.

Ja, naar vi sætte Tæring efter Næring. Jeg har altid holdt meget af Fruentimmerne — det vil sige til Ordentlighed, men naar man for Alvor vil forandre sig, maa man passe paa ikke at købe Katten i Sækken. Madam Lund kjender jeg. Siden hun kom til Byen, er jeg kommen i hendes Hus, har nøiagtigt spurgt hendes Pige ud om hendes Charakter og Vaner, og jeg troer virkelig, at jeg i enhver Henseende kan være tjent med hende som du med Datteren. Vi faa nok det istand.

Jakob.

Ja Onkel er saadan en erfaren Mand, der forstaaer at belægge sine Ord. Men for en anden En, som er fra Provindserne, er det ikke saa let. For om ogsaa man inden i sig har nogen Dømmekraft, saa har man ikke saadan Ordet i sin Magt.

Knæk.

Følg bare mit Raad, Jakob. Jeg har jo

sagt dig, hvordan man skal gaa frem mod saadant et ungt Fruentimmer.

Jakob.

Hm — hvordan var det nu? (gjør en Bevægelse, som han trykkede En i Haanden.) Først med Hænderne!

Knæk.

Nei, Snak! Først med Øinene!

Jakob.

Naa saadan. (Gjør et Forsøg paa at see smægtende ud.) Først med Øinene!

Knæk.

Og saa med Hænderne!

Jakob (med den behørig Gestus.)

Saa med Hænderne! Ha, ha, ha! Det er forresten noget løierligt Noget.

Knæk.

Jeg har slaaet paa mit Arrangement med dig og Datteren for Madam Lund. Det Andet veed hun ikke Noget om, men Alt skal besørges idag. Vi skal træffe dem begge ved Fortunen til Frokost. De ere sammen med Brændevinsbrænder Fusel; det er vist en meget skikkelig Mand, men han har ikke synderlig Dannelse.

Naar man derimod som jeg har været paa et Kontor og har lært at føre Pennen, erhverver man sig virkelig nogen Færdighed i at udtrykke sig i en mere dannet Stil.

Jakob.

Det maa være et mageløst Gode.

Knæk.

Du skal see, det hjælper ogsaa paa dig, naar du som Urtekræmmer herinde faaer lidt Øvelse i Korrespondance. (Seer paa sit Uhr.) Nu er Klokken halv ti, lad os saa gaa til Fortunen. Nu — Kourage, Jakob! og flotte Manerer. Hæ — hæ — hæ! (slaaer ham med sin Stok over Benene.)

3.

Inde i Skoven.

 Karl (alene.)

Du kjære Skov, hvis Susen mangan Gang
 har dysset mig saa sødt som Vuggevisen
 fra Moders Mund et sygt, uroligt Barn!
 Fredlyste Sted, hvor Anemoner spæde
 trygt Kredse slaa om Bøgens brede Fod
 og lege Vippeleg med lodne Bier!
 Hvor Livet, der i friske Safter rinder,
 hver Vaar i freidig Fylde sig fornyer.
 Hvo kan vel græmme sig i dine Skygger?
 Min Sorg i sagte Vemod sig fortoner.

(Sætter sig ved Foden af et Træ.)

Min Sjæl sig samler under gamle Minder,
 og Barndomsegnens store Bøgeskov,
 hvor jeg de første gyldne Drømme skued,
 naar Aftenrøden farved Bladets Rand,
 hvor Sjælen vaktet ved et Fuglechor,

der bar den op til sig paa grønne Kviste,
 i sælsom Klarhed staaer for min Erindring.
 Dengang jeg vandrede ved hendes Side,
 hun var saa dyb som Skovens hellige Dæmring
 og dog saa glad som Dagens Sommerfugl,
 naar Middagssolen paa dens Vinge glimter.
 Da bøied vore Tanker mildt sig sammen;
 lig bredden Strøm ud mod det store Havdyb
 de higede mod samme Vandrings Maal.

Vi saaes igjen; ei mange Aar var rundne,
 dog havde de saa sælsomt skilt os ad.
 Da vredtes fast jeg ved den Sjælefred,
 der kunde blødt paa Livets Bølge vugge
 og speile sig deri som Aaens Lillie
 og smidigt bøie sig for Stormens Tag
 og forlods tro paa Sandhed heri Verden.
 Da stundede mit Sind mod Kamp og Strid,
 min Tanke vilde bore sig igjennem
 Allivets mægtige Granitbjerg, vilde
 hinsides dette søge Sandheds Land.
 Den Sol, der skraat belyste Bjergets Side,
 jeg vilde skue i dens egen Opgang.
 Nu føler jeg, dertil min Magt ei rakte,

nu ønsker jeg mig i hin Tid tilbage,
 da Drøm og Anelse var nok for mig --
 o hvilken Sol har jeg ei seet i Drømme!

Hvor er hun nu, den klare Kvindesjæl
 med Haabets Solblink i det dunkle Øie?
 Mon end hun vanker i de dybe Skove
 og plukker Blomster smaa paa Engens Bund?
 Mon end hun mindes Barndoms-, Ungdoms-vennen?
 Mon ei hun aned, hvad min Mund fortaug?
 Og mon hun nu har glemt det kolde Gjensyn,
 da jeg mig teede lig den kaade Sømand,
 der er vendt hjem fra farefulde Togt,
 kry af sin Dands imellem Hav og Himmel,
 og nu beleer den Pigelil, der glædes
 ved Baadens Stribe paa en Indsøes Speil.

End Kvinden har en Rest af Paradiset,
 frømt lege sammen i en Kvindesjæl
 Natur og Aand som sammenbragte Børn,
 der kjende ei til Strid om Verdensarven.
 Men Mandens Skjæbne blev Titanens lig,
 hvem Gribbens Næb og Lænkens Ringe gnave.
 En stakket Stund en Kvindesang ham trøster,

der stiger mod ham fra Naturens Hjerte,
saa lyde ogsaa hos den gamle Digter
Okeaniders Sange for Prometheus.

»Det Evig-Kvindelige drager os«!
Det vinker til os fra Forklaringsbjerget;
og lig Madonna i den gyldne Sky,
hvorudfra Englechorets Hymner tone,
det tvinger os til, lig Apostelskaren,
ydmygt at knæle for dets Aabenbaring.

(Jespersen kommer gaaende, læsende i et Kollegiehefte, han seer
ikke Karl og er næved at løbe ham overende.)

Jespersen (lettende paa Hatten.)

Om Forladelse! Nei er det dig? Naa du har
ogsaa fjernet dig fra Menneskene og søgt Na-
turen. Det har jeg saamænd ogsaa, thi det er
jo dog ikke for de materielle Nydelsers Skyld,
at man drager ud i det Grønne. Hør, veed du
hvad, her er virkelig deiligt!

Karl.

Jeg synes, Du gjorde alt Andet end see
omkring dig.

Jespersen.

Jeg læste saamænd til Examen. Du veed

nok: Omne tulit punctum qvi miscuit utile dulci. Jeg delte min Tid mellem Naturbetragtning og Studium. Just nu var jeg ifærd med at tyre Professor Vandbergs ethiske Kollegium igjennem.

Karl.

Det er vist et lønnende Arbeide.

Jespersen.

Ja det maa Du nok sige. Seer du; det er næsten ikke til at forstaa, men jeg lærer det ordret udenad, ligesom vor fælles Ven, Niels, lærte Bogstaverne i Arithmetiken udenad i vor Skoletid. Gud, hvor det var et daarligt Hoved, den Niels!

Karl.

Men du, som er et godt Hoved, gjør dog det Samme.

Jespersen.

Hør, Karl, lad os nu ikke være Haarkløvere! Spot du kun, jeg har saamænd havt lige saa megen Lyst som du til at uddanne min Aand alsidigt ved belletristisk Læsning, men naar jeg ikke vil være altfor længe forlovet og vente, til mit Pigebarn bliver en gammel Jomfru, maa jeg

jo see at faa den theologiske Examen expederet snarest muligt. Saa bagefter, kan du tro, skal det ordentligt gaa løs paa Poeter og Filosofer.

Karl.

Du vil gjøre en kristelig Præstegaard til et Tempel for hedenske Gudinder som Gratier og Muser?

Jespersen (hidsig.)

Karl! Du skal ikke gjøre Nar af en ansvarsfuld og vigtig Livsstilling.

Karl.

Det gjør jeg jo heller ikke. Den er dig vel undt.

Jespersen.

Gud veed, at jeg dybt føler, hvad jeg paa-tager mig; og hvis jeg havde Formue og kunde leve uafhængigt — eller jeg vil blot sige, hvis jeg ikke var forlovet, saa vilde jeg aldrig tage theologisk Attestats, saa vilde jeg studere Jura.

Karl.

Aa nei dog! Du vilde visselig ikke svigte det stærke indre Kald, som uden Tvivl fra først af har drevet dig til at forkynde Sandhed for Folket.

Jespersen.

Næ — i; det siger jeg jo heller ikke. Men du er bleven saa forbandet til at kløve Ens Ord; man kan ikke snakke i Fred for dig, du har rent mistet din gamle Gemytlighed. Hør, veed du hvad? Du skulde ikke omgaaes saameget med denne gamle Sluddrebøtte, denne Brandt.

Karl.

Tak skal du have for din Omsorg for mit Vel.

Jespersen.

Men Et Spøg, et Andet Alvor — det mener jeg dog virkelig. Jeg har en Onkel, der er Byfoged, en udmærket Mand, som bestandigt har fulgt med Tiden. Han er tillige en fin Kjender af, hvad der virkeligt boer i Mennesket; ved de mange Gavtyve, som han kommer i Berøring med, kan han studere Psychologien praktisk. Han er Student med denne Brandt. Han siger, at Brandt i sin Ungdom var et meget godt Hoved, men at han aldrig gad tage sig noget alvorligt Embedsstudium for og gik omkring ligesom nu og morede sig med at modsige Folk, og Onkel siger, at han havde en ækel Fruentimmerhistorie og var nær ved at gaa ganske i Hundene.

Karl (opmærksom.)

Hvad var det for en Historie?

Jespersen.

Jo, han forliebede sig i en Skrædderdatter, som nok var meget smuk; men det gik galt, og Forældrene fik hende saa gift med en Brændevinsbrænder eller Brygger. Han adopterede Barnet, der nok forresten blev opdraget ude hos en Præst. Og saa sagde Onkel: »Istedetfor at Brandt skulde have taget sig sammen og seet at blive Noget i Verden, saa gik han omkring og dryssede og drev det aldrig til at blive Andet end Timelærer, og det uagtet han var et brillant Hoved og kunde lære, hvad det skulde være. Deraf kan man see, at man skal leve ordentligt og anstændigt, og at det gode Hoved ikke nytter Den, der lader det mangle paa alvorlig Flid.«

Karl (afsides.)

Gamle Brandt! — Jeg tænkte det nok. Jeg aner et Hjertes og en Sjæls Historie gennem det Vrøvl.

Jespersen.

Hvad behager? Ja, han er rigtignok et Vrøvl. Men hvorfor vil du omgaaes ham?

Karl (farer op.)

Hvad kommer det dig ved?

Jespersen.

Naa, naa, lad nu være at blive grov! (med paatrængende Deltagelse.) Hør Karl, jeg kunde saa godt lide dig i Skolen, og det skulde gjøre mig ondt, om det ikke gik dig vel i Verden. (Karl gjør en utaalmodig Bevægelse.) Lad mig nu bare tale ud. Gjør dog nu endelig Alvor af det polytechniske Studium; du har havt fat i saa mange andre, der aldrig have ført til noget Resultat. Luk dig ikke saadan inde for dine gamle Venner, find dig tilrette i Tiden og svigt ikke de almindelige Studenterinteresser. Du bryder dig ikke noget om Politik, om Folkefrihed og om Brødrene hinsides Sundet. Ingen kan blive klog paa, til hvilket Program du slutter Dig; du er fuldkommen ligegyldig for de kirkelige Stridigheder. Nu siger du aldrig noget, naar du er sammen med os; for nogle Aar siden, da vi samledes tiere, talte du altid saameget om Ideer og saadant Noget, men det var altid Noget, der aldrig kunde realiseres. Vi Andre slutte os med Begeistring til Tidens store Spørgsmaal, og . . . . .

Karl.

Aa, I slutte Eder om dem, der raabe høiest!
Ja vist behøver det, som du kalder Tidens store
Spørgsmaal, en Del Trosknægte til at gjøre Haand-
langerarbeide, hvem man prædiker en halv For-
staaelse af deres Travlheds Maal ind i Hovedet.
Ja, Tiden har maaske Brug for Eder; men dens
Aand vil lee af Eder, naar den uden Eders Villie
og Vidende har faaet Eder til at gjøre, hvad
Historiens Gudinde har overladt til dens Besør-
gelse. I hugge i Eders Ansigts Sved Smaasten
til at macadamisere den store Landevei med.
Jeg gider ikke være med til det — lad mig saa
have Ro og gaa din Vei!

Jespersen.

Ja, du kommer nok til bedre Erkjendelse.
(Tager sit Kollegium op af Lommen og gaaer læsende videre.)

Karl (alene.)

Mon han er en af Tidens sande Sønner,
og vandrer han den rette Vei afsted?
Er det den menneskelig sande Visdom,
at lade hver en Sten paa Veien ligge
og forud tænke: Den kan jeg ei løfte?

Du grumme Moder til saamangen Tvivl!
 du Tid, hvis sande Væsen ei jeg fatter!
 det er dog ei din Dyrkers sande Løn,
 det er dog ei den skjulte, svære Visdom,
 hvis Gaade jeg forgjæves grundet paa?
 Den Stund skal dog vel engang rinde op,
 da jeg kan stille mig med trøstigt Haab
 i dine Kæmpers Rækker, løfte Fanen,
 der frit udfolder sig med Sandheds Mærke.

Hvor har jeg tørstet efter Liv og Daad!
 hvor har jeg smægtet i min Tankes Ørk!
 Da haged jeg, naar ei jeg mægted mere,
 langt bort fra Verdenslivets vilde Valplads
 ind i Naturens stille, rige Land,
 hvor Livet springer frem med Kraft og Vælde,
 men hvor ei Døden avler Sorg og Graad.

Du friske Skovluft, vift mig sund og stærk!
 Du stolte Hav, lær Blodet kjækt at strømme!
 Du klare Sol, spred Tvivlens Taagenat!
 Da skal mit gamle Ungdomsmod gjenfødes,
 og villigt skal jeg stille mig i Fylking,
 naar først jeg hører Verdensharmonien

stolt bruse som i Slag en Seiersmarsch,
der spænder ud sin brede Flugt mod Solen,
saa Dampen viftes bort og Buldret døves,
saa selv den Faldnes sidste Stund bli'er livnet,
naar ud hans Dødssuk i et Klanghav strømmer!

4.

Fortunen.

Et Frokostbord rigeligt besat med solide Madvarer. For Bordenden: Madam Lund, langs den ene Side: Margrete, Jakob, Lovise og Brændevinsbrænder Fusel, Knæk sidder ene paa den anden Side, nærmest ved Madam Lund. Fusel tager voldsomt til sig af tørre og vaade Varer. I et Lysthus noget derfra spiser det omtalte Studenterselskab. Det første Selskab maa tænkes at kunne høre, naar det sidste holder Taler eller synger Viser.

Knæk (til Mad. Lund).

Naa, saa De var kjed af Landet og tyede til Hovedstaden?

Madam Lund.

Ja, da Lund var død, saa opgav jeg Geschæften og flyttede herind, for jeg kunde ikke styre alt det Tyende, om det saa aldrig var om det. Nei, det er ikke saadan for et Fruentimmer at være Brændevinsmand.

Knæk (tyggende paa et Stykke Steg).

Nei Gud, Madam Lund, det kan jeg saa godt begribe.

Madam Lund.

Jeg har ogsaa altid saa gjerne villet have Grete godt oplært, og i Kjøbstenen kunde man jo ikke faa hende sat til Videnskaben; derfor kom hun jo ud til min Mands Fætter, Præsten, hvor hun fik Lærdom baade i Reli'on, Fædrelandshistorie og alt det Andet; men herinde maa der jo endnu være bedre for hvem, der vil lægge sig efter Lærdom, og Pigebarnet er jo ungt endnu. — Men Herregud, faaer De Noget, Fusel?

Fusel (med Munden fuld af Mad).

Jo, det veed den søde Gud, Madam Lund, jeg lader altid, som jeg var hjemme.

Lovise (til Jakob).

Jeg generer mig saadan paa Faders Vegne, han spiser saa frygteligt.

Jakob (spisende).

Ude i den fri Luft kan der virkelig ogsaa gaa en farlig Hob ned i En.

Madam Lund.

Men — Hr. Knæk! har De Noget? Værsgo
(øser hans Tallerken fuld).

Knæk.

Tusind Tak, Madam Lund; — jeg har
faaet nok af legemlig Føde og nyder nu den
aandelige i den behagelige Konversation.

Madam Lund.

Ja De forstaaer altid at sige noget Net.
Men det var det vi kom fra, saa satte jeg mig
ned herinde og for dog at have Lidt at bestille
til en Pige, saa leiede jeg Kvistværelset ud til en
pæn Logerende af den studerende Klasse. Nu
har jeg sat Enke i to Aar!

Knæk.

Det maa være faldet Dem lidt ensomt, lidt
trist at undvære mandlig Beskyttelse og det ømme
Samliv med en trofast Mage.

Madam Lund.

Ja det kan tidt være skidt nok for en enligt
Fruentimmer.

Knæk.

Men man har jo ofte seet, at et saa haardt Tab kan blive erstattet.

Madam Lund.

Aa — hvor vil De hen, Hr. Knæk? jeg er da virkelig over den Alder, hvori man kan forandre sig.

Knæk.

Det veed jeg dog virkelig ikke. Den sande Ungdom — ja det er Ungdommen — ikke i Aar — men i Sindet, i Tilbøielighederne — og — æ —

Madam Lund.

Aa, jeg be'er. Men De kan tro, jeg har et meget trist Sind, for jeg har gaaet meget igjennem i mine Dage.

Knæk.

Har De det? Stakkels Kone! Men naar man saa endda i Alderdommen har sit gode Udkomme.

Madam Lund.

Og Helsen, for det er dog det Fornemste.

Fusel (til Lovise).

Giv mig et Stykke Andesteg, Lovise!

Lovise.

Jeg troer ved Gud, at Fader har spist to hele Ænder.

Fusel.

Lad du bare Madam Lund og mig om det!
Vi har jo sla'et os sammen for at more os.

Lovise (til Jakob).

Hvordan bærer De Dem ad med at more
Dem oppe i Frederikssund?

Jakob.

Jo, vi har baade Skydeselskab og Sang-
forening.

Lovise.

Synger De med?

Jakob.

Ja, jeg synger første Stemme.

Lovise.

Aa, det kunde være saa yndigt at faae en
Sang i det Grønne.

Fusel.

Det er rigtigt, Lovise! Saa kommer der Hu-
meur i Tøiet. Op med en Vise, Urtekræmmer?

Jakob.

Ja, men jeg veed ikke, hvad det skal være for en.

Knæk.

En gammel Fædrelandssang — eller en om Kjærlighed.

Fusel.

Nei, det skal s'gu være en af de sidste ny.

Jakob.

Ja, saa skal jeg da tillade mig at synge en ganske ny en; men den er af et traurigt Indhold.

Fusel.

Aa, skidt, naar bare Melodien er god! Jeg kan magelig slaa ind i Chor, for jeg er nem til at lære Melodier.

Lovise.

Men Fader har saadan en grov Stemme.

Fusel.

Ingen Kritik, Lovise! Naar jeg er ude, vil jeg more mig.

Jakob (synger.)

Alt Maanen skinder
med blege Kinder,

derned, hvor Grøndal har sin Salon;
 i Dands sig vende
 de Ungersvende,
 og hver en Pige er fin og fjong.
 (Fusel brøler Omkvædet: Dideididallala med i Chor).

Og see, Matrosen
 har fundet Rosen,
 en deilig Pige paa Livets Ø;
 Fiolen klinger,
 og han sig svinger
 i en Mazurka med denne Mø.

Han tog sig nok en
 Svingom, men Klokken
 tvang ham til Standsen ved to at slaa;
 han maatte drage
 paastand tilbage
 til Havets Bølger, hvor Skibet laa.

Farvel han sagde,
 men Pigen lagde
 med sagte Skjælven sig til hans Bryst.
 De talte sammen
 til fælleds Gammen
 om snarligt Møde til Elskovs Lyst.

Af Kjærligheden
 opfyldt, til Rheden

han atter seiled til sin Korvet,
 Han var lidt mat, thi
 den Dands ved Nat i
 de grønne Skove, den trætter let.

Til Merset gik han,
 men ak! der fik han,
 da han sig satte, en liden Lur:
 deraf blev Følgen,
 at ned i Bølgen
 han maatte reise sin sidste Tour.

Og da han altsaa
 paa engang faldt saa
 forfærdeligt i de Bølgers Skjød,
 han maatte drone,
 og ei til Kone
 han fik den Mø, thi nu var han død.

Men før han døde,
 han sang: Du søde
 Fortryllende paa Livets Vei!
 Farvel, jeg droner!
 Men Sangen toner:
 Min Kjerteminde, forglem mig ei!

Madam Lund.

Herregud, saa fik de To heller ikke hinanden!
 Ja saadan gaaer det saa tidt i Verden!

Knæk.

Ja, det har De ved Gud Ret i! Hør, lille Madam Lund; jeg er Dem saa taknemmelig for al Deres Artighed; jeg veed ikke, hvordan jeg skal gjengjælde den uden ved at tilbyde Dem min Beskyttelse i Deres enlige Stand. Er der Noget, hvori jeg kan være Dem til Tjeneste, beder jeg Dem endelig at henvende Dem til mig.

Madam Lund.

Tusind Tak! der træffer jo saameget i Livet, som et Fruentimmer ikke forstaaer sig paa, og jeg har altid været saa bange for de Prokuratorer; salig Lund sagde altid: Kjæltring og Prokurator, det er lige Et og det Samme!

Knæk.

Kom De blot til mig, Madam Lund, eller lad mig komme til Dem. (afsides) Det er dog mærkeligt, at Konen ikke kan forstaa min Mening. Gud veed, hvordan det gaaer med Jakob? (Gjør Tegn til ham, at han skal konversere Margrete).

Jakob (til Margrete).

Frøkenen er nok egentlig fra Landet.

Margrete.

Ja der har jeg tilbragt Tiden indtil for faa Dage siden.

Lovise

(river ham til sig og hvidsker til ham).

De kan ikke faae et Ord ud af hende, men det er ikke Andet end Skaberi.

(Knæk gjør igjen utaalmodig Tegn til Jakob).

Jakob (til Margrete).

Har Frøkenen været paa mange Baller?

Margrete.

Nei, ikke paa ret mange.

Lovise (som før).

De maa endelig gaa ind i »bestandig borgerlige«, der er saadan nogle yndige Baller. Jeg troer nok, de kan sige Sparto til dem nede i Frederikssund. De er vel en feiendes Balkavaller.

Jakob.

Ja, naar jeg bare ikke transpirerede saa voldsomt.

Lovise.

Aa, saa kan De gaa lidt ned i Gaarden mellem Dandsene. De er ogsaa gruelig svedt

nu. Bi lidt! (tager sit Lommetørklæde op og vifter ham med).
 Det lindrer, ikke sandt?

Jakob.

Tak, ja. Men det er dog virkelig en Skam.

Knæk (afsides).

Det er dog en Satans Tøs; hun kan ikke lade ham tale til den Anden.

Fusel (drager et dybt Suk).

See saa! Nu er jeg mæt. Nu skal vi til at more os. Jeg synes, vi skulde begynde at dandse lidt. Jeg kan godt lide at røre mig ovenpaa Maden.

Lovise (med et Blik paa Jakob).

Ja, det kunde være mageløs deiligt!

(Man reiser sig fra Bordet; almindeligt: Tak for Mad! og: Velbekomme! Imidlertid lyder følgende Tale fra Studenternes Lysthus:)

Taleren.

Hvorfor ere vi komne sammen?

Fusel (til sit Selskab).

Vel sagtens for at more Jer, ligesom vi Andre, naar I have faaet lidt tillivs af Vaadt og Tørt.

Lovise.

Tys, Fader! Lad os høre! Det er Studenter.

Taleren.

Jeg spørger: Hvorfor ere vi komne sammen her i Skoven? Mon ikke vi lededes af en fælles Trang, en fælles Drift til at sværme i vort elskede Fædrelands dunkle Lunde?

Fusel.

Det var s'gu ogsaa Noget at kjøre halvanden Mil for?

Lovise.

Uh, Fader, Du er saa materialistisk!

Taleren (fortsættende).

og drømme om vor virkelige eller vor digtede Elskede.

Fusel (stoder Jakob i Siden).

De vil paa Dumpejagt, de Fyre, hæ, hæ, hæ!

Jakob.

Troer De virkelig, — ne—i!

Taleren.

Men kun en Student formaaer at fordybe sig i denne Romantik; han er Nutidens Ridder!

Fusel.

Han bliver da ikke Ridder, før han har siddet i Levebrød i nogen Tid.

Taleren.

Med sin Dames Navn indgravet i Hjertet styrter han sig dristigt ud i Kampen mod Filisteriet for Tidens store Spørgsmaal. Han er nu en Magt i Staten, som han er en Magt i de Skjønnes Hjerter. Mine Herrer! En Skaal for Studenten og for Kvinden! Gid Studenten aldrig maa svinge sin Ridderpligt mod hende, men gid han ligesaa lidt tvært maa afsondre sig fra de store politiske Formaal, men kjækt maa styre sin Baad, følgende Tidens brusende Strøm. (Der raabes Hurra og klinkes).

Fusel.

Det er s'gu ingen Kunst at styre med Strømmen.

Lovise (til Jakob).

Fader har altid saa mange Flovser.

Madam Lund (til Knæk).

Det er farligt, saa de Studerende altid have Ordet i deres Magt, og som de kan lægge Al-

ting ud. Gud veed, om min Logerende ikke skulde være med?

Knæk.

Hvad er det for et Menneske, Madam Lund? Jeg vil dog som Ven raade Dem til at have et Øie med ham, hvem veed, om han ikke kunde faa isinde at kaste et Øie paa Deres Datter og forstyrre vore Planer med hende og min Søstersøn?

Madam Lund.

Det maa da ikke betragtes som en fast Kontrakt, Herr Knæk. For dersom de ikke komme til at gjøre af hinanden, bliver det Hele jo Synd. Hvad ellers min Logerende angaaer, da er der saamænd ingen Blæst ved ham.

Knæk.

Pas dog paa, Madam! Det stille Vand har den dybe Grund.

Madam Lund.

Jeg seer ham næsten aldrig, han har jo baade sin egen Gadenøgle og Gaardnøgle. Han lukker sig meget inde og læser over paa sin Latin og Hebraisk, og saa gjør han en farlig Mængde Exkrementer.

Knæk.

Saa, hvorledes det, Madam Lund?

Madam Lund.

Jo seer De, han gjør dem i saadan nogle store Glas og Flasker med Alleslags i. Jeg er saa bange for, at Pigen skal røre ved dem; de seer saa ængstelige ud.

Knæk.

Aa, han studerer maaske den naturlige Chemi, som de kalde det?

Madam Lund.

Nei, jeg troer, at de kalde det for Polytef-
niker. Jeg kan aldrig hitte ud af de mange la-
tinske Navne.

Fusel.

Naa, skal vi saa ikke tage os en Svingom
og røre os lidt i det Grønne? (til Jakob, som er bleven
konverseret af Lovise) Før Ballet op, Urtekræmmer!

Madam Lund.

Aa, lad mig bare faa taget af Bordet. Du
hjælper mig nok, lille Grete!

Knæk (til Jakob).

Jo, Du har rigtignok baaret Dig net ad! —

Undskyld, Frøken Fusel, jeg har et Par Ord at tale med min Søstersøn.

Lovise.

Gudbevares, jeg skal saamænd ikke genere.
— Fader, dit Halstørklæde sidder saa ækelt, lad mig binde det! (Hun gaaer hen og pynter paa Faderen).

Jakob.

Onkel, jeg kan bedre lide hende end den Anden!

Knæk.

Det er det Samme, som at Du ikke bryder Dig om de Penge, Du veed nok.

Jakob.

Der er ikke noget at stille op med Frøken Lund. Jeg har prøberet det med Øinene, som Onkel lærte mig, men hun vilde slet ikke see paa mig; saa vilde jeg probere det med Hænderne, men hun holdt dem hele Tiden paa Bordet. Paa den Anden slog det an lige strax.

Knæk.

Men jeg vil ikke have, at Du maa have Noget at gjøre med hende. Madam Lund maa jo være af med den store Datter, inden hun kan

tænke paa nogen Forandring. — Gaa nu hen og hjælp Damerne med at tage af Bordet! (Gaaer selv hen til Bordet.) Maa jeg ikke hjælpe Dem, Madam Lund?

Madam Lund.

Tak, Herr Knæk, De er altid saa artig!

Knæk (til Jakob).

Naa, din Drønert! (Giver ham et Vink, at han skal hjælpe Margrete).

Jakob.

Maa jeg have den Fornøielse at hjælpe Frøkenen.

Margrete.

Tak, vi er færdige, mange Tak!

Fusel.

Nei, see den gamle Knæk og Urtekræmmeren, hvor de gaaer og lidsker for Fruentimmerne! Der maa jeg nok ogsaa være med.

Jakob (taber et Fad).

Nei, det var dog mageløs uheldigt; jeg stod lige saadan og holdt det.

Knæk.

Du er en Klodsmajor!

Madam Lund.

Aa, det Snavs Fad, det gjør saamænd ikke
Noget!

Fusel.

Skidt klaret, Urtekræmmer! De duer ikke til
at være Opvartningspige.

Lovise.

Aa, det kunde da træffe for Enhver. (til Jakob)
Skal vi saa dandse.

Margrete (til Mad. Lund.)

Maa jeg ikke lægge disse Kurve i Vognen,
Moder?

Madam Lund.

Tak, min Pige! (Margrete gaaer.)

Knæk.

Gaa med, Jakob!

Jakob (til Margrete, som han vil følge.)

Maa jeg ikke hjælpe Frøkenen?

Margrete.

Tak -- men.....

Lovise.

Nei, De skal blive her og dandse. (Tager ham
ved Armen, traller en Polka og dandser rundt med ham.)

Knæk (engagerende Mad. Lund.)

Maa jeg ikke udbede mig den Fornøielse — ?

Fusel

(kommer til, tager hurtigt Mad. Lund om Livet og svinger af med hende). **Skudt forbi, Fatter!**

Knæk.

Det er en simpel Familie, den Fuselske!

Sang

fra Studenternes Lysthus.

Kom herud i Skoven, Unge, Gamle!
bort fra Byens Vrøvl, og Støi og Brum!
Her kan du dig Aands- og Livskraft samle,
hist du bliver let saa sat og dum.
Flygt herud, du Fatter med din Mutter!
glem alt Gnav, Moral og Indkomstskat:
fly herud — men vogt Jer — søde Glutter!
Amor lurur bag det tætte Krat.

Kom herud, du sværmeriske Ridder,
syng i Skoven ud det søde Navn!
Visens Chor er alle Fugles Kvidder;
frygt ei Spot af Skovens kaade Faun.
Men du stakkels Fyr, som sidder godt i
ubesvaret Elskovs Svovelpøl,
drik ved Kilden dig en Rystetoddy,
og dens milde Lægekræfter føl!

Fusel

(der har dandset med Mad. Lund, saa begge stønne og puste).

Den Vise kunde jeg farlig godt lide! Hør, veed De hvad, Madam Lund? Nu har De givet os det Tørre, nu kommer jeg med det Vaade. (Løber hen og henter en Flaskekurv). Her kommer jeg kjørende med Mælkevognen.

Lovise.

Vi kan da ikke drikke al den Vin og Punsch paa Formiddagen.

Fusel.

Jo saa minsæl kan vi saa. Jo tidligere man begynder, desto længere varer Humøret. Har man det ikke varmt fra Morgenstunden, fryser man hele Dagen. Og da det nu er mit Princip at more sig, naar man har slaaet sig sammen, saa foreslaaer jeg, at vi tage de unge Mennesker derovre med til at hjælpe paa Afsætningen af det Vaade. De er vist tørstige, de har brugt Munden saa flittigt.

Knæk.

Det stemmer jeg paa det Allerbestemteste imod.

Fusel.

Men De er ikke stemmeberettiget paa den Rigsdag, Fatter! Hvad siger De, Madam Lund?

Madam Lund.

Det kunde saamænd være ganske morsomt.

Lovise.

Det vilde være mageløst morsomt. (Fusel gaaer over til Studenterne og forebringer sit Ærinde).

Knæk.

Nu maa det frem! Tiden er knap. — Madam Lund! De veed, hvor høit jeg agter Dem; De har allerede tilladt mig at træde i nærmere Forhold til Dem ved Jakobs Forbindelse med Deres ærede Datter; skal ikke ogsaa vi to slutte den Pagt, som forbinder tvende Sjæle til Et?

Madam Lund.

Men ih du Fredsens! Jeg troer, Manden ikke er rigtig vel. De skulde tage Dem en lille Lur, Herr Knæk. Herregud, jeg veed, at det kan træffe Enhver at faae lidt formeget. Det gaaer nok over. Saa, gaa nu, gode Herr Knæk! nu kommer de fremmede Folk. Fusel er virkelig ogsaa slem til at nøde Frokostsnapse i Andre.

Fusel (kommer med Studenterne).

Værsgo, mine Herrer! Værstilig! (Man rangerer sig om Bordet).

Knæk (med indædt Harme).

Kom med, Jakob! Her har vi Ingenting at bestille.

Jakob (til Lovise).

Frøken! De har vist allerede mærket . . . .

Knæk (trækker ham arrigt bort).

Ikke et Ord til hende! Hører Du? Kom nu! Uh! jeg kunde have Lyst til at slaa Maven ind paa den tykke Brændevinsmand. (Han trækker afsted med Jakob, der vender sig og kaster længselsfulde Blikke til Lovise).

5.

Det forrige Sted ved Kilden.

Brandt (alene).

Jeg kjeder mig! — Gid snart han kom,
saa fik vi Lidt at skjændes om.

Jeg ligner ret en gammel Hest,
der ei kan glemme, hvor engang
den sled i Tøilen, steiled, sprang,
men nu ved Mindet tirres mest,
saa at den jævnligt føler Trang
til gnavne Spark og arrige Bid,
forpint af Pløinings, Harvnings Slid
paa haard og knoldet Brakmarksjord.

Jeg traf den unge Mand ifjor,
han i en Krog paa Kneipen sad,
hvor da jeg spiste Aftensmad.
Vi talte om, jeg veed ei hvad.

men der var Noget i hans Blik,
 der pudsigt mig til Hjerte gik.
 Det blev ham Anbefaling nok,
 at han gik fra den store Flok,
 det mored mig at træffe En,
 der vilde staa paa egne Ben
 og trøstigt gik sin egen Vei.

Er han en Nar, Fantast, som jeg?
 og vil han ogsaa faa et Smæk
 som jeg af Livets Knudetamp,
 der kyser ham for stedse væk
 fra hvad der ligner Strid og Kamp,
 saa han maa ty med banket Skind
 i Prosahundehuset ind?

Saa tør jeg være sikker paa,
 at hver en Ungdomsdrøm maa faa
 den samme usle Lod som min,

Diogenes, det skidne Svin,
 det rene Menneske jo søgte
 ved Lysepraasen i sin Lygte;
 jeg, der min Ungdom øded brat,
 dens Perle saa bortkasted, at

dens Minde som en Lygtemand
 flager paa Tidens Mosevand,
 har søgt ved sligt et Lys at faa
 i Livet seet, hvad før jeg saae
 i Drømmesyner for mig staa;
 det er den sande Ungdom, som
 jeg altid frugtløst leder om:
 den Ungdom, som kan holde ud
 al Høstens Storm og Vintrens Slud;
 og finder jeg den paa min Vei,
 og seer jeg, at jeg skuffes ei,
 og at det Billed, jeg har tabt,
 dog til et evigt Liv var skabt,
 og at i mig saa brat det døde,
 det skyldtes kun min egen Brøde,
 da skal jeg — om ei vinde Ro,
 dog maaske lidt paa Livet tro.

Men tys! Jeg troer, jeg bliver gal,
 ungdommelig sentimental,
 jeg er jo som en tyk Madame,
 der Datt'ren gjøre vil tilskamme
 og stille sig i Dandsen ind
 og sparke ud i Polkatrin;

vogt dig, min Mutter! snart du dratter
 til Klang af en homerisk Latter.
 Jeg troer, de Skovsatyrer vil
 lumsk drive med mig deres Spil;
 de Fandens Drenge mores ved
 at faa en gammel Karl paa Gled,
 hvis Værdighed qvå Stileretter
 gjør, at han sjældent saadan sprætter.

(lægger sig paa Ryggen)

Naa, gamle Krop! stræk dig og sov!
 Saa har du til at drømme Lov
 om Kjönt og Grimt og Ret og Krumt;
 men drømme vaagen — det er dumt!

Karl (kommer inde fra Skoven).

De ligger her endnu?

Brandt.

Ja hvorfor ikke?

Hvad Rart er der dog ved at gaa omkring
 og glo i Luften efter Ingenting?

Det Samme kan udrettes ved at ligge.

Naa, har De Ingenting at sige, som
 vi kan begynde lidt at vrøvle om?

Spil ud! saa skal jeg see, om jeg kan stikke.

Karl (smilende).

Tag nu det Pantser af, De har for Skik
at vandre med, hvorved De troer De skjærmer
Dem bedst for den profane Verdens Blik.

Brandt (tager Frakken af).

Ja, jeg skal trække ud i Skjorteærmer;
det er desuden meget varmt idag.

Karl.

Med Dem at omgaaes er en egen Sag.
Snart i et Aar har vi nu kjendt hinanden;
min Sympathi mig stærkt imod Dem drev,
men meget tidt med Spot jeg svaret blev
og kysset bort igjen.

Brandt (gaber).

Det var som Fanden.

Karl.

Jeg grubled ofte paa, hvor det var fat
med denne Gave, som Dem synes givet,
at spille Plat og Krone saa med Livet,
at Resultatet altid bliver Plat,
og hvordan denne Leg Dem saa kan more.
Skjøndt De saa færdigt driver dette Spil
og som det synes, ganske con amore,

jeg tvivler paa, at De foruden store
Bedrag og Skuffelser er naaet dertil.

(griber hans Haand).

De har jo, uden at jeg selv det vidste,
alt lyttet til min Nattevandrerfærd,
seet, hvor jeg er betrængt af Mulmets Hær,
en Kamp, der Liv og Blod maa fra mig liste.
Hvordan fik Livets Gaade De dog løst,
hvis Spørgsmaal saa forfærdende mig rammer,
hvis sære Ciffre vildt i Natten flammer
og fordre Svar?

Brandt.

Ak helt malicieust

tog Sfinxens Klo Herr Brandt ved Vingebeinet
og kasted ham fra Klippens Tinde ned.
Han ligger endnu der, hvor man ham smed,
al Gaadegjætning er ham nu formenet.
Et Gjenfærd af ham seer endnu man tridse
omkring i Kjøbenhavn som Pædagog,
en drillende, men dog godmodig Nisse,
som Mange tro er ikke rigtig klog.
Han har et dunkelt Minde kun tilbage
om dengang han var Menneske, saa ung
og let, som nu han gammel er og tung.

derfor vil helst han unge Folk opjage
 og venter, pudsigt nok, at faa at see
 i dem et Præg af Ungdommens Idee;
 og skjøndt han grandt har seet den hos de Fleste
 som hos sig selv i Hundene at gaa,
 er det hans Skjæbne, at han altid maa
 med Spøgelstrin sig om de Unge liste.
 Saa Resultatet er, at Nissens Føde
 og Næring er en slig Kontemplation,
 selv er han ingen egentlig Person,
 hans egentlige Jeg, som sagt, jo døde,
 hans Nutidsliv er kun paa anden Haand.

Karl.

Ad hvilke Veie foer da deres Aand,
 før træt den flygted ind i Ironien?

Brandt.

Jeg syslede slet ikke med Chemien
 og den Slags Ting, der hører vor Tid til;
 jeg vilde dengang under Sang og Spil
 mig vinde Livets Blomst ved Poesien;
 hvor Skyens Roser gro i gyldne Øst,
 didhen jeg vilde mig paa Toner svinge,
 jeg spændte Romantikens Psychevinge
 til ilsom Fart mod Paradisets Kyst.

Af Livet digted jeg en stor Romance,
 hvor Alting dandsede til Harpens Klang,
 som Jean de France jeg raabte: La cadence!

Karl.

Men hvem var hun, som De i Dandsen svang?

Brandt (noget overrasket).

Hun? hvem? — Naa ja, saameget kan jeg sige!
 det var en lille, bly, uskyldig Pige,
 bestemt til det naive Rollefag
 af Instrukteuren her paa Livets Scene;
 hun var lagt an til det og det alene,
 og det var dengang min og Manges Smag.
 Hun vidste Intet mellem Jord og Himmel,
 undtagen at hun elskede mig ømt;
 vi vandred ene gjennem Livets Vrimmel
 og leved af, hvad sidst vi havde drømt.
 Naar hendes Blik bag Glædestaarer glimted
 og længselsfuldt i mit det haged ind,
 var det mig som en Verdenssjæl jeg skimted
 udstraale fra det fromme Jomfrusind.
 Kort sagt, min Elskov var komplet platonisk,
 mig tyktes, at en Bolig stod for os
 opbygget i en *νόσμος νοητός*;
 De seer, dengang var jeg da ei ironisk.

Karl.

Hvorlunde blev De op af Drømmen vakt?

Brandt.

Ved Reaktionen af en modsat Magt,
den mest reale her paa Jorderige!

Hvo som vil til de høie Toppe stige
kan ogsaa falde allerdybest ned.

Jeg Tilløb tog at elske som en Dante
og endte ganske paa Boccaccios Vis,
frit oversat: begyndte som en Fjante
og endte som epikuræisk Gris.

En Aftenstund just her i Skovens Ly,
da høit paa Himlen smiler hviden Maane,
der har for Kydskhed et løgnagtigt Ry,
mens jeg af Sværmeri er ved at daane,
min Platonisme ved et Tryllespil
sig til en høist naturlig Elskov vender,
thi pludselig den sig forvandler til
den Erotik, som hver en Bonde kjender.
Farvel romantisk Psychepoesi!

farvel du Eros barnlig og guddommelig!

. . . . Ja, saa er den Historie forbi,
jeg gik i Hundene, hun blev frugtsommelig.

(han gaaer lidt frem og tilbage, standser derpaa og stiller sig
foran Karl).

Er De nu glad? Nu kjender De den Herre,
 for hvem De næred en Slags Sympathi.
 Nu skal De see, han virkelig er værre
 end mangel Tyv, hvis Straf er Slaveri.
 Feig fra min Gjernings Følge jeg mig lusked,
 jeg kunde end min lille Stakkel frelst;
 fra den Dag af var hendes Liv forfusket;
 jeg burde have vovet Hvadsomhelst
 for dog at bøde, hvad jeg kunde bøde;
 men ned paa hende faldt det hele Slag,
 først saae jeg hendes Slægt bort hende støde,
 og siden hørte jeg en skønne Dag,
 at hun var gift. Vistnok blev jeg bedrøvet,
 en følsom Taare vel paa Kinden gled;
 men længst hun var for mig sin Duft berøvet.
 At selv jeg havde styrtet hende ned
 fra hendes første bly Uskyldighed,
 at Glorien, hvori før jeg hende skued,
 der lyste med et himmelsk Straaleskin,
 var kun en Digtning af en høitopskruet
 Indbildning og et selvsygt Hjerneskind,
 de Tanker turde jeg ei gjennemtænke.
 Det tyktes mig, det før saa kjære Baand
 var bleven til en tung afskyelig Lænke,
 nu fandt jeg, hun ei havde Spor af Aand.

Den Røst, der før kjærtegnede mit Øre
 som Sfarers Toner, Geniers Harpeslæt,
 den kunde jeg ei udstaa mer at høre,
 hvert Øieblik et »vaaren« eller »væt«
 mig kunde arrig og fortvivlet gjøre.
 Altsaa -- hun giftede sig med en Brygger,
 og siden har jeg aldrig hende seet;
 og naar Samvittigheden fik lidt Nykker,
 jog jeg dem bort ved Bestialitet;
 var jeg fortvivlet, drak jeg helst mig fuld.
 See nu har jeg fortalt dem hele Stadsen!
 Drag nu af Skarnet ud Moralens Guld,
 der klinger saa: »Herr Brandt han er et Asen!«

Karl (tager hans Haand).

Jeg holder mere af Dem nu end før,
 netop fordi jeg ikke kan Dem trøste,
 netop fordi De lider, som De gjør,
 og kun i Livet Kval og Nag kan høste.

Brandt

(drivende sin Bevægelse tilbage med forceret Raskhed).

Hm, Kval og Nag! Lad os ei gaa for vidt!
 Tro ei, jeg som en Munk har pøniteret.
 Mit Ord, som før jeg løbe lod lidt frit,
 har kun en gnaven Stemning Dem leveret.

Vor Anger, Glæde, Had og Kjærlighed
 er Noget, som vi ei er Herrer over,
 som Spaaner svømme vi paa Stemningsvover,
 hvorhen vi drives, Ingen af os veed.
 Naar blot vi Tosser kunde os bestemme
 til Troen paa, hvad Praxis lærer os,
 at, al vor Villie og Fornuft tiltrods,
 vi stikke i Nødvendighedens Klemme.
 Vi tro, at vi bag Stjerner have hjemme,
 hvert Øieblik vi flyve vil derop,
 hvert Øieblik i Skarnet ned vi dratte,
 og skjøndt hvert Fald, vi gjør, vor hele Krop
 besøler ynkeligt fra Taa til Top,
 vort dumme Hoved vil dog ikke fatte,
 at netop det, at Dyndet villigt hæfter
 sig til os med saa stærk en Attraktion,
 er et Bevis for, at vor Region
 er ikke den, vi nylig haged efter.

Karl.

Ja Tak, jeg kjender den Filosofi,
 en Brynje, hamret fint i kunstig Esse,
 for mig har den nu tabt sin Interesse,
 nu da jeg veed, hvad der er indeni,
 da jeg har seet, hvad Skallen for mig lukked.

Brandt.

En Kjerne, raadden, smuldret, ormestukket!

Karl.

Min kjære Ven, sig, skal vi To nu ei
os vænne til at sige, hvad vi mene.

Brandt.

Aa jo, saamænd, naar vi er sammen ene,
men er vi midt i »Venneflokken« — nei!

Karl.

Lad os da tidt i Skoven vandre ud;
her foldes Hjertet ud ved Sommervarmen,
her lyse Solens Straaler ind i Barmen
og Smertens Is tør op paa deres Bud.
Ja Mindet selv om Sorgens onde Tider
kan vorde Lindring for det tunge Sind,
naar ud mod Lysets store Hav det glider,
naar om det spiller Somrens friske Vind.

Brandt.

Ja er man endnu i de tyve Aar,
og Mindet ei har dybe Rødder taget,
men er det rigtigt seigt og gammelt, faaer
man ei ved Sol og Blæst det fra sig jaget.

De kan ei tale med, min lille Fa'er!
 om end De knuges lidt af Tungsinds Lænke;
 De veed ei, hvad det er en Sjæl at krænke.
 Derfor er det jo muligt, at De har
 lidt Udsigt til at finde, hvad De søgte;
 kun ønsker jeg Dem, at hver haard Konflikt
 maa ende nogenlunde hæderligt,
 saa ei med kastet Skjold De bort maa flygte.

Karl.

O, kunde man mig vise Sandheds Vei
 og sige: I den Retning skal Du ile,
 da glad jeg trodsede de mange Mile,
 de steile Stier skræmmede mig ei.
 Men hvor gaar Veien til de høie Zoner,
 til Sandheds Tempel, hvor tilsidst vor Aand
 kan hvile i et helligt Adyton,
 hvor Gudens gyldne Billedstøtte throner.

(Efter en Pause).

De sagde nylig, at jeg ikke kjendte,
 hvad det betød en Sjæl at krænke grumt;
 nu skal jeg sige Dem, hvad længe stumt
 i mig forvaret laa og Hjertet brændte.

Min Hjemstavn var en ret anselig Gaard,
 den laa bag en af Jyllands store Skove
 ved Bredden af en deilig Indsøes Vove;
 der henrandt mine første fjorten Aar.

Der havde jeg en Barndom lys og rolig,
 løb frit omkring i Mark og Skov og Eng,
 var med hvert Gjerde, hver en Busk fortrolig,
 men var vist længe en uvoren Dreng.

Min Moder døde tidligt, og min Fader
 han lod mig tee mig, som mig syntes bedst,
 og Ingen agtede paa mine Lader.

Vor næste Nabo, det var Sognets Præst,
 han tog sig af mig, blev min første Lærer,
 og som min bedste jeg endnu ham ærer.

Han hørte til den snart uddøde Slægt
 af Humanister, der for Oldtids Væsen
 var gennemtrængt af barnlig dyb Respekt,
 hvoraf nu Filologer rynke Næsen,
 fordi den var i Grammatik defekt.

Hans Skyld det var, at naar jeg gennem Gloser
 mig møisomt slæbte, tynget af et Aag,
 stundom dog mærked, at imod mig slog
 fra Bogens Blad en Duft af Hellas' Roser.

Mit andet Hjem blev denne Præstegaard:

de lave, lune Stuer, gamle Bøger,
Konen, der spinder, mens Pastoren smøger,
som kjære Billeder tidt for mig staaer.

De gode Præstefolk en lille Pige
som egen Datter havde taget op.
Hun løb omkring med brun og krøllet Top,
med Øine blaa og sælsomt drømmerige.
Hun var et venligt, fromt, forstandigt Barn;
end seer jeg hende sidde hist i Krogen
og strikke af sit lille Nøgle Garn;
da stjal jeg tidt mit Øie op fra Bogen
og saae paa hende for at hvile ud;
først naar hun mildt hen til mig havde nikket,
jeg atter kunde følge Lektiens Bud,
og atter lige flittigt fort hun strikked.

Jeg blev i Skolen sendt, da femten Aar
jeg alt var fyldt; og da jeg kom tilbage
til Hjemmet i de glade Ferie-dage,
jeg iled glad afsted til Præstens Gaard.
Det kjære Pige-barn jeg altid tog
omkring med mig i Skoven, Haven, Marken,
vi seilede paa Deigtrug om i Parken,

men allermest hun morede sig dog,
 naar vi drog ud for at botanisere;
 hun kjendte Blomster fuldt saa vel som jeg,
 men med en Kniv dem at anatomere
 var Noget, som hun lærte først af mig.
 Hun hjalp mig med at samle paa Insekter,
 snildt hun forstod at finde, hvor de sad,
 de runde Biller, gjemt' bag Bark og Blad;
 jeg ordned dem i Arter og i Slægter;
 og tidt jeg saae, hvor hun blev sjæleglad,
 naar hun en sjælden Træbuk med ret lange
 og smukke Horn behændigt kunde fange.

Tre Aar gik hen; min Skoletid var endt,
 og da i Sommerferien jeg lige
 var kommen hjem som jublende Student,
 jeg saae, hun bleven var en voxen Pige;
 og da jeg Afsked tog og skulde ud
 i Livets Færd, hvortil jeg længtes, drage,
 da følte jeg, at jeg mit Hjertes Brud
 i Jyllands dybe Skove lod tilbage.
 Hun havde sikkert og derom et Nys,
 skjøndt ei min Læbe havde det forklaret,
 thi hendes stille Graad og Afskedskys
 med mer end Ord mit tause Haab besvared.

Tre Aar randt hen igjen, førend paany
 jeg saae min gode Barndoms trygge Ly;
 men ak, hvor var dog meget rent forandret,
 og mest jeg selv! Den sorgfri Sjælero
 jeg havde tilsat med min Barnetro,
 mens jeg i Tankelabyrinther vandred.
 Det tyktes mig, som Ingen mig forstod,
 tidt bitter Spot sig over Læben listed;
 og, af min kaade Ungdomsstolthed fristet,
 jeg lod mig drive frem af Tankens Flod,
 der overskyldet mangan gammel Bygning,
 hvis Mure Sekler havde stolet paa.
 Høit red jeg paa den vilde Bølges Rygning;
 »Lad falde, hvad for Strømmen ei kan staa,«
 jeg raabte stolt — »det være Kirker, Skure
 og gamle Borge, om endog det graa
 Mostæppe gjør ærværdige deres Mure!
 Den gamle Præst opmærksomt lytted til,
 stundom han rystede, stundom han nikked
 med Hovedet; og naar jeg mest var mild,
 han sagde: »Det er unge Folk beskikket
 at storme løs i Strid med Sværd og Ild.
 Vi Gamle holde tidt for fast paa Freden,
 men den kan kjøbes altfor dyrt heneden.

Men hun som oftest bort sig fra mig sneg
 og mer og mer sig sammen for mig lukked;
 tidt saae hun paa mig taus, med Kinden bleg,
 hvorvel hun ingensinde græd og sukked.
 Fuldtvel jeg saae, at jeg deri var Skyld,
 men jeg indbildte mig, jeg vilde svigte
 et Aandens Kald, ifald jeg vilde digte
 udaf mit Liv en blød og blid Idyl.
 Jeg turde ikke feigt fra Striden flygte,
 ei søge kjælen Rø i Kvindefavn,
 ei ankre Skibet i en rolig Havn,
 hvor kun de krusede Smaabølger spøgte.
 Men tidt endnu sig viser for min Aand
 den tause Afskedstime, da hun rakte
 mig med et sært alvorligt Blik sin Haand.
 O, tidt jeg Nagets bittre Bæger smagte,
 naar jeg af Striden træt og uden Haab
 de store Gaaders Sprog at kunne løse,
 ret kunde føle Trang til Trøstens Daab
 udaf en kjærlig Sjæl at kunne øse.
 Thi nu jeg af en dyr Erfaring veed,
 at Hovmod havde da min Sjæl fordærvet,
 at det, hvorpaa jeg i hin Tid saae ned,
 er mer end Alt, hvad jeg mig har erhværvet.

Brandt.

De har end ei Klenodiet kastet bort,
 for Dem er endnu Haab om Fred tilbage,
 skynd Dem, grib til! vor Ungdom er for kort
 til at vi ødselt tør dens Gaver vrage.
 Husk, Aarene os Stakler bringe vidt,
 en Tid vi nok saa flot med Livet rutte,
 bagefter maa vi med vor Fortid prutte
 og tigge Skillinger, vi før har smidt.
 Hvad Tanken ei formaaer at klare os,
 kan Hjertet stundom os bevise faktisk,
 vi tro, hver theoretisk Tvivl tiltrods,
 paa det, som Kjærlighed beviser praktisk.

Skal vi saa gaa til Fortunen og spise Frokost.
 (Seer paa sit Uhr). Ja Død og Pine, Klokken er nær-
 mere ved Middagstid.

Margrete

(kommer langsomt gaaende ad Gangstien).

Brandt

(opdager hende, studser og farer et Skridt tilbage).
 Min Gud!

Karl (ligeledes).

Hende! (Staaer ubevægelig, gjør derpaa en Bevægelse
 som for at gaa ind i Skoven, men standser igjen).

Brandt.

Hm, jeg troer, at jeg er gal og seer Spøgelser.

Margrete

(opdager Karl, studser let, men gaaer roligt hen og rækker ham Haanden).

God Dag, kjære Karl! Dig havde jeg mindst ventet at træffe her.

Karl (forlegen).

Det er virkelig Dig? Hvordan . . . .

Brandt (sagte til Karl).

De kjender denne Pige?

Karl (ligeledes).

Det er jo Hende!

Brandt (ligeledes).

Jeg er ved at blive gal, troer jeg. (Høit).
Vi træffes igjen ved Fortunen! (gaaer bort og vender sig et Par Gange om og seer efter Margrete).

(Karl staaer endnu noget forlegen og taus. Margrete rækker ham Haanden paany).

Margrete.

Hvorledes har Du levet kjære Karl?

Siden den Dag, da Du forlod os sidst, vi har ei fra Dig hørt, og det er længe at lade sine Venner bide paa sig.

Karl (seer paa hende)

Endnu den samme Sikkerhed og Fred
i hver en Mine, hvert et Blik sig tegner
Saa I har ikke glemt mig rent derovre?

Margrete.

Det stille Liv paa ensomt Sted maa vel
forhindre os at glemme gamle Minder.
At Du just ikke hang saa stærkt derved,
har ei forundret os. Din Bane bragte
Dig hen til Egne, hvor saameget Andet
har maattet holde Dig, saa ei Du kunde
faa Tid til Jyllands Skov et Bud at skikke.
Tro ei, min Ven, at jeg vil skjænde paa Dig,
jeg var kun vred paa Dig en liden Tid,
og mest da paa de Gamles Vegne, der
saa gjerne havde hørt en Smule fra Dig.

Karl.

Hvorledes lever nu den gamle Præst?

Margrete.

Hans Haar er tyndt og hvidt, hans Ryg er bøiet,
hans Tanke dvæler helst ved, hvad der svandt.

Karl.

Men Græsken har han dog vel ikke glemt?

Margrete.

Som før han lever i de gamle Skrifter,
og Skoven er for ham en Søilehal,
hvor han med de henfarne Aander taler.

Karl.

Og Konen — spinder hun end lige flittigt?

Margrete.

Nu har hun spundet ud sin egen Traad.

Karl.

Hvorlænge er det siden, at hun døde?

Margrete.

Et Aar vel snart. Det stille Liv randt hen
med sagte Strøm i Evighedens Vande.

Karl.

Min Fader er vel rask og stærk endnu?

Margrete.

Vi saae ham sjældent; og naar vi beklaged,
at ei vi nogensinde hørte fra Dig,
han svarte stedse, Du ei havde Tid;
han hørte fra Dig kun paa anden Haand.
Han sagde: »Selv jeg nødigt skriver Breve,
men derfor er vi lige gode Venner.«

Karl.

Den Gamle stedse var en praktisk Mand,
hans Livsfilosofi jeg ham misunder.

Og De — (blodere) og Du?

Margrete.

Jeg lever ved det Gamle,
paa nær, at jeg har maattet bytte om
den gamle Præstegaard med Hovedstaden.
Du veed jo nok, jeg var kun Pleiebarn
af Præsten, hvem jeg var betroet af Moder.
Nu længtes hun at faa mig atter til sig,
fra jeg var syv Aar havde hun ei seet mig.

Karl.

Og er Du vel fornøiet med det Bytte?

Margrete.

Det kosted, kan Du tænke, mangen Taare
at skilles fra den kjære gamle Mand
og at forlade disse gamle Steder,
hvor hver en Plet med Vennetunge talte,
den deilige Natur, hvis tause Liv
mig tyktes sammenvævet med mit eget,
og Egnens Folk, der vare mig saa kjære,
hvis Sorg og Glæde havde været min.
Dog i den korte Tid har alt jeg fundet

saamegen kjærlig Omhu hos min Moder,
at jeg har mærket her var godt at være.

Karl.

Jeg kjender Dig igjen. Hvorhen Du kommer,
Du veed at skabe Dig en lille Verden
i Læ af Fredens brede Vingefang,
hvor som i tæt omhegnet Urtegaard
i stille Væxt saa fagre Blomster gro.

Margrete (bevæget).

Min Ven! hvi taler Du saa mildt og kjærligt?
sidst da vi mødtes, lød Dit Ord mig fremmed.
Du havde reist igjennem andre Verdner
og higed mod det Fjerne mer end jeg;
og tilgiv — men det syntes mig, Du stundom
kun agted ringe, hvad jeg elsked mest,
og hvad vi forðum elsked begge To,
fordi det gjemtes bagved snævre Grændser.

Karl.

Ja vist, jeg flakked om saa vidt; men aldrig
jeg Hvile fandt og Ro paa noget Sted.
En Verden har jeg villet mig erobre;
nu tykkes mig, som har jeg tabt mig selv
og Intet vundet paa det lange Tog.

Jeg er en Tigger, der sin Arv har ødet
 ved dybt i Jordens Skjød en Skat at søge,
 hvis Glands en Drøm ham engang havde vist.
 I Tro paa Drømmen ventede jeg at skue
 i Bjergets dunkle Hule Guldets funkle,
 Krystaller gro som Mos paa haarde Fjeldvæg
 og straale høit i Livets tusind Farver.
 Thi steg jeg ned i uveisomme Dybder,
 høit svang jeg Faklen, stolt dens Flamme vifted!
 Hvad fandt jeg da? Kun nogle Stykker Malm,
 hvoraf kun saare lidt var ægte Guld;
 og naar jeg havde udskilt det med Møie,
 det mellem mine Hænder fast forsvandt.
 Nu maa jeg Eder bede om et Ly,
 hvem før i daarligt Hovmod jeg forlod.
 Hvad mener Du? Vil mine Barndomsvenner
 vel mere huse mig, den trætte Vandrers?

Margrete.

Helt gjerne Barndomsvennerne Dig huse,
 og hædre vil de høit den kjære Gjæst
 og gjerne lytte til, hvad han fortæller,
 om hvad han paa sin Vandring saae og fandt,
 og de vil glædes ved det gyldne Støv,
 som Du har draget af de sorte Ærtser,

og de skal pleie Dig, saa godt de magte,
hvis Slid og Vandring mattet har Din Fod.

Karl.

Men kan Du glemme, jeg Dig har fornærmet
og leet ad det, som mest Du havde kjært?

Margrete (smilende).

Du var lidt slem og tog just ikke blødt.
Dog da Du borte var, og vi fik Ro
til ret at tænke over, hvad Du sagde,
og hvad Du rask og dristigt mod os slynged,
saa vi, hvor Meget der var sandt og godt;
tidt bragte det os Flugt og Strøm i Tanken,
der ved i et for roligt Løb at glide,
let kunde standse rent og tørres hen.

Karl.

Hvor falder det mig vanskeligt at fatte
Din Hang til at formilde og forsone!
Hvi sagde Du mig aldrig skarpt imod?
Hvi yder Du mig nu som en Slags Roes,
fordi jeg dengang skaanselsløst Dig saared.

Margrete.

Modsige Dig formaaede jeg jo ikke,
og mine Ord var matte gledne af
imod det haarde, blanke Tankestaal,

som Mandens Haand saa let og færdigt svinger.
 Desuden, kjære Ven, jeg er ei skikket
 til Stridens Færd, min Lod det blev at bie
 med Haab paa Fredens Stund fra Stridens Larm.
 Langt mer end Dagen med dens Kamp og Bulder
 og med det blændende og stærke Lys,
 jeg elsker Aftendæmringen, der kaster
 forsonende sit dunkle Slør om Alt
 og vier Jorden ind til hellig Taushed,
 saa vi Naturens milde Vemodsrøst
 i Aftenvind og Bølgeskvulp fornemme;
 og derfor elskede jeg Skovens Dybder,
 hvor Løvet er et Forhæng, der adskiller
 det Allerhelligste fra Livets Larm,
 hvor mildt Cheruber vifte Kjølning til
 de hede Kinder gennem bløde Luftning.

Karl.

Naturens store Hus var og mit Ly,
 naar jeg af Kampens Spænding ret var mødig,
 men ikkun kort jeg kunde mig udhvile
 i denne søde Drøm om Harmoni.
 Vildt skurred om mig skarpe Dissonantser
 saavel i Tankens som Historiens Liv,
 der saae jeg evig Kamp af vilde Kræfter,

der kvælende sig snoede om hverandre
som graadige, uhyre Kæmpeslanger
i ubegribelig, forviklet Slyngning.

Margrete.

Maaske jeg stod for langt derfra, saa ei
jeg saae den høie Brændings Skum og Hvirvel.
Mon ei, min Ven, Du stod for nær derved
og tog en altfor ivrig Del i Kampen?
Maaske vi begge, naar vi ret faa lært
at see og høre paa det rette Hold
vil blive næsten enige om Sagen.

Karl.

Forunderlige Pige! har dog aldrig
Du været kuert under Tvivlens Angst?
har aldrig Du af Harm og Afsky glødet,
har Livets Maal Dig været altid klart?
og har i visse Øieblikke Verden
Dig ikke tykkedes en Daarekiste,
hvor Mennesker i Vanvidsdands sig tumled,
et Spil for Magter, som de selv ei kjendte?

Margrete.

Tidt har jeg sørget, naar mig Noget mødte,
der syntes mig den Samklang at forstyrre,

som jeg i mine bedre Timer hørte,
 lig fjerne Toner af en Æolsharpe.
 Men siden har jeg næsten altid fundet,
 at Feilen laa hos mig, at i slig Stund
 mit Hjerte fattedes den Fred, den Renhed,
 foruden hvilke hine rene Toner
 ei kunde finde der den rette Sangbund.

Karl.

Mig hjalp det ei med rastløs Hu jeg søgte
 et Punkt, hvor alle Verdens Magter mødtes
 og samledes i fast og kjærligt Favntag.
 Og just, naar fjernt jeg troede det at skimte,
 flød strax det Hele sammen for mit Blik;
 jeg svimled, og jeg maatte lukke Øiet.

Margrete.

Din lange Vandring turde jeg ei følge,
 dertil mit Tankesyn er altfor kort.
 Men ikke desto mindre troer jeg vist,
 at over Livet gode Magter raade.
 Jeg stoler paa de gode Øieblikke
 og troer, at de, skjøndt korte, spredte, faa,
 dog give os den Klarhed, vi behøve.
 Tidt naar jeg er mismodig og bedrøvet,
 det er mig, som en kjærlig Favn modtog mig.

som blev der budt mig huldt et Moderbryst;
og i Naturens dunkle Skjød jeg skimter
en Sjæl, som længes vel, men ogsaa haaber
paa Kjærlighedens endelige Seir.

Karl.

Naturen selv kun gjøgler frem et Skin,
betragter man den nærmere, da seer man,
at ogsaa Splid og Strid dens Indre gnaver.
Men Menneskenes Verden kan dog ikke
et Kjærlighedens Rige Dig afbilde?

Margrete.

Jo; har et Menneske man kjær af Hjertet
og offerer sig for ham med villig Hu,
saa vil man snart erfare, at man faaer
mer Kjærlighed tilbage, end man gav,
saa leve tvende Sjæle i hinanden
et nyt, et luttret og forædlet Liv.

Karl.

Men naar vort Blik udvider sig imod
det store Samfund, seer dets vilde Kampe,
hvor høit Blodbølgen stiger over Vold,
hvor ædle Hjerter knuses for at mætte
et lumpent Had, en smaalig Egennytte,
hvor Løgn for Sandhed raabes ud paa Torve,

saa Skarer flokkes om det frække Banner
og lade sig i god Tro for det slagte.

Margrete.

Jeg er jo kun en svag, en ringe Kvinde,
hvis Alders korte Tid randt ensomt hen
langt borte fra det store Verdensliv,
hvis fjerne Dønning jeg kun dunkelt hørte,
og gjerne troer jeg, hvis jeg selv var kastet
ind i dets Midte, var mit Mod og brudt.
Men hvad der i det Smaa sig aabenbarer,
det troer jeg ogsaa virker i det Store:
en ofte skjult, men stærk og hellig Magt,
som fører Alt iløn ad Sandheds Veie.
Du siger selv, at Du har stundom skimtet
i Mulmet spredte, Glimt af Sandhedssolen;
sank alle disse Øieblikke sammen,
drag dem som Perler paa Din Tankes Snor.

Karl.

Bagefter blev der altid større Mørke,
jeg kan ei tro paa disse Gjøgletlys.

Margrete.

O nei, det er ei Lygtemænd, som skuffe,
de vorde klarere for hver en Gang,

naar vi vor Aand vil stræbe ret at rense
og blot modtage dem med ydmyg Tak.

Karl.

Den Ro, den Ydmyghed, der hører til
at vente længe, haabe selv mod Haab,
faldt ikke i min Lod. Jeg følte hos mig
en Drift, der brændte gennem hver en Aare,
som tvang mig fremad i en evig Higen.
Laa der en Fjeldvæg for mig, glat og steil,
saa Foden ei paa den sig kunde fæste,
jeg sagde: Vel! jeg sprænger hele Bjerget.
Jeg tænkte dengang: Kræfter har Du nok af,
og Ungdomsmodet spænder stramt hver Muskel!
Det var kun Hovmod — jeg forløfted mig,
nu er hin Drift for mig en Feberglød,
der brænder mig, men matter mer og mer.

Margrete.

O nei! Du ikke mistet har Din Kraft,
omend i Ungdomsmod Du ødsled med den.
Hvil Dig en Stund, begjær ei mere strax,
men glæd Dig ved, hvad hidtil Du har fundet,
bliv karsk paany, da vil Du ogsaa see,
at Verden kan endnu Dig Noget yde.

Du saae den hidtil mest, som den sig speiled
 i enlig Stund i en sørgmodig Sjæl,
 og Billedet tog an det mørke Skjær,
 og Tanken, der Dig magisk trylled fast,
 har febersyg seet mangt et Spøgelsbilled,
 mod hvilket Du Dig træt paa Leiets kæmped.
 Min kjære, nu gjenfundne Barndomsven!
 lad os ret ofte tale venligt sammen,
 ret som vi gjorde tidt i gamle Dage!
 Hvor meget kan jeg ikke lære hos Dig!
 og jeg vil love, Du hos mig skal finde
 et villigt Øre og et venligt Sind.

Karl.

Ja, jeg vil komme tidt og ofte til Dig
 og tale med Dig som i gamle Dage,
 da skal fra Dig ind i mit Hjerte strømme
 den Skovfred, der saa yndigt om Dig hviler.

Margrete.

Velsignet være da vor Gjensynstime
 i denne sommerkilde, høie Skov!

Karl.

Den skjænkede tidt mig Fred i mørke Timer,
 maaske vil Du, Du Skovens fromme Barn!
 mig skænke Fred og Ro for hele Livet.

I dette Øieblik jeg kunde ønske
 at bygge op et Hus bag Bøgens Ly
 for mig og Dig og aldrig mere vove
 mig ud paa Verdens svigefulde Veie.
 Dog, det er muligt kun en daarlig Svaghed,
 der lumskelig vil liste sig fra Kampen.

Margrete.

Jeg troer, at Ensomhed kan stundom læge
 den Kriger, der er saaret haardt i Striden.
 Vor gamle Præst har mig saa tidt fortalt
 om mangel ædel Aand i fordums Dage,
 paa Tider, da det syntes, som om Verden
 var bleven rasende Dæmoners Valplads,
 der flyede, syg i Sind, med Hjertet knust,
 til store Ørkener og dybe Skove,
 men vandt i Ensomheden Kæmpekræfter
 og spredte siden ud med gavmild Haand
 saa vide om Velsignelsernes Frø,
 der voxte op til Træer, og hele Slægter
 fandt under Løvet Skjærm et helligt Ly.

Karl.

Men hvordan skal man kunne blive ene?
 selv naar jeg skjulte mig i dunkel Vraa,
 kom Verden til mig gjennem hver en Sprække,

dens Røst sig gennem Nøglehullet sneg,
og Natten jeg om Søvn forgjæves tigged.

Margrete.

Men eied Du da ei en trofast Ven,
der villigt tog sin Del af Byrden paa sig,
med hvem Du delte Ensomhedens Timer?

Karl.

Jeg eiet har en Ven, som jeg forskjød,
men som igjen med Kjærlighed sig nærmer.
Men nu til mer end til en Ven jeg trænger.

(Griber hendes Haand.)

Sig mig, Margrete, elsker Du mig end?

Margrete (nikker med Taarer i Øinene).

Mit Liv! Din Rose blomstrer op igjen!

Karl.

Naar Mørket hvilte tungest om min Gang,
naar Himlen selv sig slørte til i Vrede,
Erindrings Stjerne tændtes over Vang
og vilde mig til Barndomshjemmet lede,
jeg stred imod, men den med Magt mig tvang
bort fra den golde, blomsterløse Hede
hen, hvor imellem Guldregn og Syringer
i Præstens Have Drosselsangen klinger.

Mildt suste det i Havens Popler ranke,
 og Bækken drog smaanynnende sin Vei,
 da saae jeg Dig i Dæmringen at vanke,
 jeg vilde fly, men mægtede det ei.
 Jeg saae, for hver en Blomst Du havde Tanke,
 men mon Du havde Tanker end for mig?
 Det syntes mig, Dit Øie var bedrøvet;
 var det mit Minde, som det Glandsen røved?

Margrete.

Nu tør jeg sige Dig, at jeg har hæget
 om alle Minder fra de gode Aar;
 saa mangen Gang de for min Aand har leget,
 skjøndt ikke blide vare deres Kaar.
 De røde Kinder havde Tiden bleget,
 som om de pintes af et lønligt Saar;
 da græd jeg tidt og bad om Tider milde,
 der dem det friske Liv gjengive vilde.

Men som jeg ventede, sig fæstned Troen
 paa, at jeg kun var for en Stund forladt;
 tidt mødtes jeg med Dig paa Drømmebroen
 og talte med Dig i den tause Nat,
 og naar jeg vaagnede, jeg følte Roen
 og Haabet i min Sjæl gjenfødes brat,

det hvisket i mig: Vent, han sikkert kommer!
Da blomstred Minderne som Markens Blommer.

Karl.

Men frygter Du da ei, at Stridens Mærker
har gjort mit Hjerte koldt og haardt mit Sind?

Margrete.

Om føie Tid de vist Din Kraft forstærker,
saa kjækt Du gribe kan i Livet ind
og vinde Hæder ved Din Manddoms Værker.

Karl.

Ja jeg vil ud af dette lumske Spind!
Din bløde Haand har sikkert udvalgt været
at løsne Baandet, som mig fast har snæret.

Margrete.

Og tykkes Dig, at Sandhed endnu viger,
naar Du vil søge den med Grandskeraand....

Karl.

Lig Bølgens Kam mit Mod da nyfødt stiger,
naar Du blot trofast holder mig i Haand.

Margrete.

Og hæver sig fra Fortids Skyggeriger
en Dæmon op at lokke Dig i Baand,...
da vil jeg holde Dig saa fast i Favn
og kalde Dig med kjærlig Røst ved Navn.

Karl.

Dit Øie stedse var min klare Stjerne,
der funkled over Mulmets sorte Vove
og peged mod et Land med Palmeskove,
som dunkelt jeg kun skimted i det Fjerne.

Men for min Aand jeg malte det saa gjerne,
og nu mig tykkes Haabet vist at love
et Fristed, hvor min Længsel trygt kan sove,
naar Dine Arme om dens Slummer værne.

Og hvergang den i Drømme vil sig røre
og ængsteligt med Haand i Luften famle,
vil Du den hviske Trylleord i Øre

og Slumrens Kaabe kjærligt om den samle,
og i Din Røst foryngede jeg høre
skal alle mine Barndomsviser gamle.

6.

Plads nærved Fortunen.

Knæk kommer fra den ene, Jakob fra den anden Side. Begge see meget flove ud I Begyndelsen see de ikke hinanden

Knæk.

Det Hele er røget i Lyset! Madam Lund vil aldeles ikke indlade sig med mig.

Jakob.

Den Ene kommer jeg, ved Gud, ingen Vegne med. Det er nu aldeles vist.

Knæk.

Det er lige rent ud et Tab af 15000 Daler.

Jakob.

Og den Anden gjør sig ogsaa kostbar.

Knæk.

Brændevinsbrænderen har en stor Indflydelse paa hende. Det er hans Skyld.

Jakob.

En tyk Student med røde Bakkenbarter har

vundet Frøken Fusels Hjerte. Nu er jeg tilovers!
Bare jeg var hjemme i Frederikssund!

Knæk.

Nu kan Jakob bide sig i Øinene!

Jakob.

Nu bliver da Onkel forskrækkelig arrig.

(De mødes og opdage hinanden)

Knæk.

Er Du der, dit Fæ?

Jakob (forbøffet).

Ja, jeg er.

Knæk.

Hvorfor gaaer Du her og gloer?

Jakob.

Jo, for jeg er traurig i Humeur, og saa tænkte jeg at . . . .

Knæk (leer arrigt).

Troer Du maaske, at Du bliver Urtekræmmer heri Byen, hvad? Ha, ha, ha!

Jakob (brister i Graad).

Nei det veed Gud i Himlen, at jeg ikke gjør.
Men hvad skal jeg gjøre, hun vil jo ikke.

Knæk.

Ja, den Anden vil s'gu heller ikke.

Jakob.

Jo, først vilde hun uhyre gjerne, men saa fik hun Nykker.

Knæk.

Hvem taler Du om, dit Vrøvl?

Jakob.

Jeg taler om Frøken Fusel.

Knæk.

Fanden ivold med hende! Jeg taler om Madam Lund. Det er meget værre!

Jakob.

Vil hun heller ikke?

Knæk.

Nei Gu' vil hun ei!

Jakob (lidt trøstet).

Naa, saa er da Onkel ikke bedre faren end jeg. —

Knæk.

Jeg troer, Gud hjælpe mig, at den Kjeter glæder sig ved min Smerte.

Jakob.

Nei, men der er en Farmaceut oppe i Frederikssund, der kan noget Latin om Kommunen

og Naufragium; det vil sige: Naar bare de Allesammen gaa i Vandet, saa gjør det Ingenting.

Knæk.

Det er noget godt Sludder! Du kan gjerne gaa i Vandet, saameget som Du vil, det hjælper ikke mig til de Penge. (Talende sig arrig.) Naa, saa Du glæder Dig ovenikjøbet, det var jo nydeligt. Reis Du hen, hvorfra Du kom; jeg vil ikke mere have Noget med Dig at bestille, jeg vil ikke erkjende en hjerteløs Person for min Søstersøn, der spotter sin gamle værdige Velgjører i hans Sorg.

Jakob.

Men Herregud, Onkel vil jo ikke være min Velgjører længere.

Knæk.

Naa, saa Du er grov ovenikjøbet? Den Tak har man for al sin Godhed og Opoffrelse!

Jakob.

Men Onkel vil jo ikke give mig to danske Skilling!

Knæk.

Bebreider Du mig, at jeg ikke vil blotte mig selv i min Alderdom? Ja saadanne ere Men-

neskene i vor Tid! De tænke kun paa sig selv, men ikke paa deres Medmennesker. Hæ! Du kan jo gaa til Brændevinsbrænderen og faa ham til at hjælpe Dig; I to staa paa et fælles Dan- nelsestrin! (Han gaaer.)

Jakob.

Nei, nu bliver jeg virkelig vred, for jeg er dog ogsaa et Menneske. Hør, veed Onkel hvad . . . (seer sig om). — Naa han er gaaet. (Han gaaer ud til den anden Side.)

Fortunen.

Man er nu færdig med Formiddagsgildet og spadserer om forat kjøle sig. Lovise spadserer Arm i Arm med Herr Jespersen. Madam Lund, der er beskjæftiget med at pakke sammen, seer af og til med Hovedrysten paa de Spadserende, der tildels ere noget usikre i Benene.

Madam Lund (smaasnakkende).

Det var dog godt, Grete gik den Tour og blev fri for det Gilde. Saadant Noget er ikke for Fruentimmer. Ja, jeg har nu mine Principer, og Fusel har sine. Det er en herlig Mand, men Gud veed, om han forstaaer at opdrage den Datter. See nu, hvor hun render og dangler med den Student. De unge Mandfolk bryde sig kun lidt om et stakkels Pigebarns Fred; naar de ere blevne kjede ad dem, saa løbe de deres Vei og lade dem være det Snavs, de er. Ja, det er saamænd sandt; og han, der løber med Lovise Fusel, studerer nok ovenikjøbet til Præst og har Forlovelsesring paa Fingeren

(Jespersen og Lovise spadserer forbi.)

Lovise.

Ja, jeg vilde sætte saa mageløs Pris paa at faa en Mand med Dannelse, men jeg vil, ved Gud, aldrig gifte mig.

Jespersen.

Da veed jeg virkelig ikke hvorfor. Frøkenen har vist saamegen Drift, saamegen Trang til Kjærlighed. Seer De, saadan en Dag som denne, saa lys, saa varm — puh! (torrer Sveden af Panden) og den romantiske Natur kan gjøre Ens Hjerte ret modtagelig for det Erotiske. (Lovise seer spørgende paa ham.) Jeg skal sige Dem Frøken: »erotisk« kommer af Eros, det er det Samme paa Græsk som Amor paa Latin.

Lovise.

Naa ham! Ja saameget Latin forstaaer jeg da Guskelov. — Med Forlov, Herr Jespersen, vil De ikke være Præst?

Jespersen.

Jo, jeg studerer Theologi.

Lovise.

Det maa være en deilig Stilling, jeg har altid sværmet saadan for Præster. Og Præstekaldene ere nok ogsaa gode Levebrød?

Jespersen.

Det kan ikke nægtes. Men De maa endelig ikke tro, at det er materielle Grunde, der have ledet mit Valg. Tidt føler jeg med Angst Stillingens Ansvar, men jeg tør ikke grunde for meget derpaa, jeg maa skynde mig med min Examen. Jeg forlovede mig jo i en ung Alder.

Lovise.

Det skulde De ladt vær' med! (De gaa videre.
Fusel kommer med en Student.)

Studenten.

Men De maa da indrømme, at min Politik har Fremtiden for sig.

Fusel.

Aa ja, det kan s'gu godt være. Men jeg synes, at al den Politisering let bliver til Vrøvl. Kan man ikke enes i al Gemytlighed om Tingen, man maa minsæl slaa lidt af i sine Priser. Jeg forlanger altid høieste Pris for mit Brændevin, naar En køber et Parti af mig, men jeg finder mig ogsaa i Rimelighed, naar jeg paa nogen Maade kan være tjent dermed.

Studenten.

Nei, vil man være Politiker, maa man staa urokkelig som en gammel Romer. (Han falder.)

Fusel.

Det er nok den gamle Romer, der har gjort Dem lidt dinglevorn. — Saa — op igjen (hjælper ham paa Benene). — Saadan! (Gaber.) Jeg er søvnig! Hvad siger De om at tage en Skraber i Skyggen?

Studenten.

Det kunde ikke være saa galt. (De gaa tilside.)

Madam Lund.

Saa, nu blev jeg færdig. Nu vil jeg gaa og see, om jeg kan møde Grete.

Brandt (kommer fra Veien).

Hvad er det dog for en underlig Mystik, der har lagt sig om mig og dette Menneske. Hans gamle Kjæreste saae jo akkurat ud som min. Jeg havde nær skreget som et nervøst Fruentimmer. Nei, stakkels Marie! Dig var det ikke. Du er nu en agtet Bryggermadame med Mand og en halv Snes Børn. (Seer omkring sig.) Naa, de ere borte? Det er godt det Samme, jeg ærgrer mig

over deres fede, selvbehagelige Svada. Dog, jeg vil forhøre mig hos denne værdige Matrone. (til Mad. Lund). Om Forladelse, Frue! De skulde ikke have seet Noget til et Selskab unge Mennesker?

Madam Lund.

Jo — o! (Da hun seer op paa Brandt, bliver hun ligbleg og udstøder et lille Skrig).

Brandt.

Hvad behager?

Madam Lund (grædende).

Herregud Kristian Brandt, jeg troede rigtignok, at Vorherre havde gjemt Dig for mange Tider siden. Jeg havde aldrig ventet at skulle møde Dig mere i dette Liv.

Brandt.

Hvad er dette dog for Noget! For lidt siden saae jeg Dig jo som ung — og nu . . . . (Tager sig sammen, leer tvungent og siger afsides). Denne Aabenbarelse passer idetmindste med den chronologiske Orden. (Til Mad. Lund). Nei rigtig død er jeg endnu ikke.

Madam Lund.

Kjender Du mig ikke mere, Kristian?

(Brandt tier og slaaer med Stokken i Jorden).

Madam Lund.

Kristian, har Du da ganske mig glemt,
glemt, hvad vi led og døde sammen,
mig er det ikke faldet saa nemt,
haardt var mig Livet, og tung var mig Skammen.
Nu Du mig seer som gammel og styg,
Sorger og Aar gjør paa Stadsen jo Ende,
men omendskjønt Du er gammel og tyk,
kunde jeg dog Dig saa tydelig kjende.
Nei, hvor Du dog seer forskrækkelig ud,
støvet og temmelig daarlig i Klæder;
kom lad mig børste Dig lidt . . . men min Gud!
Kristian, jeg troer, at Du græder.

(klapper ham venligt paa Armen).

Altsaa Du har mig dog ikke forglemt,
kjender igjen den gamle Marie,
men det er vistnok gaaet Dig slem,
mig maa Du Intet fortie.
Velstand jeg fik efter salig Hans Lund;
nu er han død, saa jeg kan vel forsvare,
at jeg Dig Armodens Pine vil spare,

den er saa haard i Ens Alderdoms Stund.
 Bliver Du vred, at jeg saa buser ud?
 Nei, Du maa ikke være det mere;
 jeg kan for Dig mig ikke genere,
 glemme, at Du har mig kaldet din Brud.

Brandt (seer stift paa hende).

Underligt gennem din Stemme der bæver
 Klang af min Ungdoms halvglemte Røster,
 Billeders Skare forbi mig nu svæver,
 halvt den mig skræmmer, og halvt den mig trøster;
 Dig her i Skoven nu atter jeg seer,
 førstegang siden hin Dag, som . . . . O Jammer!
 Gaa! — O, jeg kan ei udholde det mer,
 Spøgelserædsel mig rammer.

(han synker sammen).

Madam Lund.

Ak, hvorfor bliver Du bange for mig?
 Det kan jeg virkelig slet ikke vide.
 Bi, et Glas Portvin jeg henter til Dig,
 det kunde dengang saa godt Du jo lide.
 Her har jeg Kurven; bi lidt, lad mig see,
 Noget der er vist endnu, vil jeg haabe.

(seer efter og ryster Flaskerne).

Ikke en Smule tilbage, o vee!

Fusel har drukket hver eneste Draabe.
 Reis nu dit Hoved! Saadan! . . . . Du kan godt
 op til min Skulder Dig støtte og helde.
 Kom, lad os røre os; det gjør Dig godt.
 Meget hverandre vi har at fortælle.

Brandt.

Frugtbar paa Kjærlighed er end din Hu,
 min den er sveden som Græsset af Blæsten.
 Hvor er det muligt, Marie, at Du
 ikke mig hader og afskyer som Pesten.
 Jeg har jo gjort Dig den største Fortræd,
 har Dig bedraget, forladt og forhaanet,
 røvet din Ungdoms velsignede Fred,
 den, som jeg mest burde skaanet.

Madam Lund.

At Du løb bort fra mig, at ei jeg Dig saae,
 dengang det gik os saa galt paa det Sidste,
 dengang mit Hjerte var næved at briste,
 det har jeg grublet saa mangen Gang paa.
 Gifte Dig, vidste jeg, kunde Du ei,
 medens Du maatte paa Levebrød vente,
 men at Du saadan fra Tingene rendte,
 det var dog ikke rigtigt af Dig!

Havde Du været lidt venlig og mild,
havde det lindret og trøstet mit Hjerte,
men Du var bleven saa underlig vild,
skjændte, naar jeg var betagen af Smerte.
Talte jeg galt, saae jeg nok Du blev vred,
knap jeg et eneste Ord turde sige,
ak, men jeg kunde dog ei gjøre ved,
at jeg var saadan en udannet Pige.
Ene jeg gik nu, af Alle forskudt,
turde for Verden ei vise min Lille,
skjøndt det, ved Gud, var den yndigste Glut,
Nogen ønske sig vilde.

Dog, mens jeg ensom og sørgende stod,
mærked jeg, at jeg bestandig holdt af Dig,
inden Du saadan skilte Dig fra mig,
havde Du været saa mageløs god,
havde sagt Ord . . . . ja hvordanne de var,
det har jeg glemt, for jeg husker saa daarligt,
dette kun veed jeg, at Ingenting har
gjort mig paa engang saa glad og alvorlig.
Naar Du dem sagde, da var det, som om
lige med Et jeg kunde fornemme,
at jeg til fremmede Lande kom,
hvor der var meget bedre end hjemme.

Brandt.

Men . . . ja jeg Intet bebreide Dig vil —
Du blev jo gift.

Madam Lund.

Ja det hjalp mig ei heller.
Dermed gik det helt underligt til,
som Du vil høre, naar Alt jeg fortæller.
Hjemme hos Fader kom der en Mand
ude fra Landet vel eengang om Aaret
med et Par Heste i udmærket Stand,
halvgammel var han og skimlet var Haaret.
Hans Brænderi var i ypperlig Drift,
tilmed saa feded han Køer og Stude,
men desformedelst han ikke var gift,
gik det ei rigtigt med Huset derude.
Engang saa kom han og talte med Fa'er
meget i Enrum, og jeg fik at vide,
at med det Hele nok Meningen var,
at han mig godt kunde lide.
Strax sa'e jeg Nei, for jeg tænkte som saa:
»Muligt dog Kristian sin Haardhed fortryder,
selv om han ogsaa mig evigt forskyder,
vil jeg med Ingen til Alteret gaa.«

Fader derover blev græsselig vred.
 Du skulde hørt, hvor han trumfed i Bordet,
 og jeg skal sige Dig ligefrem Ordet,
 som han sa' frem til en ordentlig Ed:
 »Tør du« — saa sagde han — »Friere vrage,
 Du, som Alverden vil regne for Skarn?
 troer Du kanske nogen Anden vil tage
 saadan en fattig Tøs med et Barn?«
 Gud, hvor dog Fader han regnede op,
 skjældte Dig ud for det Værste paa Jorden,
 jeg blev saa hange som Spurven i Torden,
 og det løb koldt gennem hele min Krop.
 Fader han ventede ei, til jeg svared,
 hentede Lund, som Haanden mig gav,
 saa blev det Hele klappet og klaret,
 inden jeg selv vidste rigtigt deraf.

Brandt.

Haabed Du, at jeg min Haardhed fortrød?
 Ud i en Sø, hvor jeg ei kunde bunde
 hidset jeg blev af Fortvivlelsens Hunde,
 men det var Anger, som førte til Død.
 Ret som en Dreng for sig selv at behage
 sig til en fjantet Trods blæser op,
 skjøndt han nok føler iløn, at hans Krop

har gjort sig værdig til Riset at smage,
 saa har jeg teet mig imod Dig. Thi jeg turde
 ikke beskue din Sorrig og Vee,
 ikke min Brøde i Øinene see,
 ikke Dig bede paa Knæ, som jeg burde,
 om din Tilgivelse . . . .

Ma d a m L u n d (venligt afbrydende).

Kjæreste Ven!

jeg var da ogsaa delagtig i Brøden.
 Men om jeg selv skulde gaaet i Døden,
 havde jeg ikke fortrudt det igjen,
 at jeg holdt af Dig. Ak aldrig jeg glemmer
 Aftnerne, naar vi langs Søerne gik;
 hvergang jeg seer en Sø, jeg fornemmer
 gjennem mit Hjerte et underligt Stik,
 som mig til Øinene Taarerne jager,
 naar det i Vandet saa løierligt klager.

Brandt.

Dumme Poeter, som gabe mod Sky,
 snakke saa trist om Sjælenes Lænke,
 skam Jer for Brændevinsbrønderens Enke
 fra en foragtet Spidsborgerby!

(Tager hende i Haanden; de sætte sig paa en Bænk, Brandt bliver
 ved at holde hende i Haanden).

Lille Marie, bliv ved at fortælle,
leved Du vel i din Ægteskabsstand?

Madam Lund.

Derom er der ei Meget at melde;
Lund var en grumme skikkelig Mand.
Driftig og flittig han passed sin Dont;
selv da han blev saa daarlig i Maven,
gjorde han mig ei det ringeste Ondt,
kun imod Tyendet var han lidt gnaven.
Hele min Tid gik med Arbeide blot:
Tidt laa vi hele Somre i Bygning,
saa var der Malkning og Bagning og Brygning,
Arbeidet gjorde dog Sindet saa godt.
Skjøndt det vel aldrig gik mig af Minde,
hvad mig i gamle Dage var skeet,
lærte det Værste jeg dog at forvinde.
Mangen Gang har jeg i Drømme Dig seet,
længst har jeg ment, at i Graven Du boede,
meget jeg ogsaa i Stilhed har grædt,
naar jeg om Aften fik Ro og var træt,
selv da ved Tiden jeg styrket mig troede.
Lund kun en eneste Gang har Dig nævnet;
gnaven han var og Dig kaldte »det Bæst,«
ei han for to Skilling Ære Dig levned,

men da fik ordentlig Texten han læst.
 Aldrig saa vred i mit Liv har jeg været,
 ja Du kan tænke Dig --- næsten jeg troer,
 at jeg slog Næven knyttet mod Bord,
 skjøndt jeg, ved Gud, ham agted og æred.
 Og skjøndt han ellers var Mand i sit Hjem,
 troer jeg saamænd, at han blev noget bange,
 siden saa har han i Aarene lange
 aldrig et Ord om de Sager ført frem.

Brandt (forlegen).

Endnu en Ting vilde gjerne jeg vide . . . .
 spørge jeg vil om den Tredie, som . . . .

Madam Lund.

Det er vel Barnet Du spørger mig om?

Brandt.

Har det for min Skyld ei maattet lide!

Madam Lund.

Fader beholdt det endnu et Par Aar,
 førend vi tog det, og det maa jeg sige,
 Lund var saa rar og saa god mod min Pige.
 Men som det altid i Kjøbstæder gaaer,
 snart tog man paa med at spørge og fritte,

søgte ad alleslags Veie at hitte,
 hvordan det egentlig var gaaet til;
 saa maatte vi, forat undgaa at svare
 og for den Lille for Spot at forvare
 gjøre Forandring. Ak nødigt jeg vil
 leve paany en Time som denne,
 da jeg mit Pigebarn bort maatte sende.
 Barnet var rigtig saa smukt og saa sødt,
 ei jeg med Uret en Engel det kalder,
 fremmeligt var det som Faa paa dets Alder,
 Sindet var i det saa godt og saa blødt.
 Himlen skee Tak, at det fik det saa rart,
 Præsten i Jylland skal aldrig jeg glemme,
 han og hans Kone har ingen Ting spart
 for at faa Barnet optugtet derhjemme.
 Han er en Fætter til Lund, og jeg veed,
 at man i Lærdom hans Ligemand søger,
 læse han kan i hebraiske Bøger,
 og han kan give paa Alting Besked.
 Lund har nu hvilet tre Aar i sin Grav,
 daarligt Bedriften derhjemme blev dreven,
 Præsten fornylig er Enkemand bleven,
 derfor han Pigen tilbage mig gav.
 Nu har herinde jeg fæstet min Bo;

vores Margrete er her. Jeg skal hente hende herhen, Du vil see hende?

Brandt.

Jo.

Her skal jeg paa Eder vente. (Mad. Lund gaaer).

Brandt (ene).

See hende vil jeg, — ja, — jeg kan ei Andet,
og dog jeg fristes til at løbe bort,
jeg føler mig saa myg som Skolefluxen,
der skal om Lidt udstaa sin Straf af Rektor.

(Falder i Tanker, farer derpaa glad op)

Men bi — det var jo hende, som jeg saae,
Marie stod jo for mig i sin Ungdom!

Den gamle Præst i Jylland! Alting stemmer
jo sammen med, hvad han mig før fortalte.

Hans Brud hun er — den kjære unge Mands,
hans, i hvis Ungdomsfærd jeg har mig solet,
hvis Sjæl har straalet mod mig, saa jeg følte
et Skjær af Ungdom spille paa min Isse.

Som ung jeg troede vist, jeg var Poet,
mangt Ark Papir jeg klatted fuldt af Vers,
begyndte først paa smægtende Romancer,
men saa da Tingene mig gik kontrært

paa Rhapsodier, hvori skulde gispe
en aandfuld Spleen i galdebitter Humor.
Det første Vers blev gjerne ganske godt,
men slettere og slettere blev Visen,
alt som den længer led mod Enden hen.
Saalunde gik det ogsaa i mit Liv,
hvormange Gange følte jeg ei Trang
til hende at opsøge, hvem jeg krænkede,
og bede hende om Tilgivelse;
det blev bestandigt ved et kraftløst Forsæl
mit Livs Roman jeg mægtede ei at give
den Slutning, der forsonede min Skyld.
Nu er det, som om milde, gode Magter
har naadigt bødet paa de svage Kræfter,
nu er det, som den store Verdensdigter
har paa den rette Vis mit Livsdigt endt.

7.

Et Sted i Nærheden.

(Fusel kommer ind med Jakob under Armen).

Fusel.

De skal ikke være saa slapskoet, Urtekræmmer! Naar der ikke er andet iveien, skal vi nok faa den Akvavit destilleret. Det var godt, jeg traf Dem. Lad De den gamle Knæk gaa for den, han er, og Lovise, kan jeg nok mærke, har ikke Noget imod Dem. Hallo! (brøler) Lovise!

Jakob.

Men jeg har ikke Mod, bedste Herr Fusel. Jeg finder aldrig paa Ord, der passe til Anledningen.

Fusel.

Lad mig bare besørge det Hele. Lo-vi-se!

Lovise (kommer løbende).

Ih, Gudbevares! det er da forskrækkeligt, saa Fader brøler.

Fusel.

Ja der er Veir i Bælgen endnu. Hør Lovise, nu har Du s'gu længe nok løbet gal, det er bedst Du tager Urtekræmmeren her, saa skal jeg nok see snart at faa ham bag en Disk inde i Byen.

Lovise.

Fader bærer sig altid saa plumpt ad. Kan Mennesket ikke fri selv?

Jakob.

Nei jeg kan saa daarligt med det. Vil Frøkenen ikke?

Lovise.

Jo jeg vil. De kunde jo bare have sagt det strax, at De vilde, men det var der jo Ingen, der kunde vide.

Fusel.

Ja, det var jo det, jeg sagde. Hallo! Knæk!

Lovise.

Lad os nu bare aldrig faa Scener, Fader!

Fusel.

Jo, naar man er i Skoven, skal man min-sæl have nogen Morskab. — Knæk!

Knæk (kommer).

Hvad behager?

Fusel.

Det er bare, at Deres Søstersøn er bleven forlovet med Lovise. Resten af Komedien skal jeg nok sørge for.

Knæk (med Værdighed).

Værs'artig, Herr Brændevinsbrænder Fusel! Den Person agter jeg ikke mere at erkjende for min Søstersøn. Jeg har anseet det for under min Værdighed at taale hans Uartigheder. Jeg har min Samvittighed fri, nu har jeg vist, at jeg virkelig har havt til Hensigt at hjælpe min Familie, saa jeg kunde forsvare det for Gud og Mennesker; men naar man tilsidesætter Agtelsen for mig, saa vil jeg ikke undlade at vise min Familie, at jeg har Æresfølelse. Nu testamenterer jeg min hele Formue til mine egne Børn.

Jakob.

Har Onkel da Børn?

Knæk.

Hvad kommer det Dig ved? (gaaer).

Lovise.

Uh, det er da en ækel gammel En!

Fusel.

Nu skulde vi have fat i de unge Mennesker.
Naa der har vi nok en Del af dem.

(En Student i Spidsen for en Del andre med Glas i Haanden
kommer ind).

Studenten.

Herr Fusel! Jeg beder Dem modtage vort
Selskabs Tak for denne særdeles behagelige Dag.
Den Samdrægtighed, hvori De — den nærings-
drivende, bemidlede Mand — og vi — Viden-
skabens Repræsentanter — have tilbragt den, er
som et Symbol paa den store Forening, som
Tiden kræver — Forening og Samarbejde mellem
Kapital og Intelligents.

Fusel.

Det Sidste gjør jeg ikke i, for det forstaaer
jeg mig ikke paa, jeg holder mig til Brænde-
vinen, deri vil jeg helst anbringe min Kapital.
Men hør, mine Herrer! Min Datter og Urtekræm-
meren der ere blevne Kjærester. Skal vi ikke
tage til Charlottenlund og drikke deres Skaal.
Nu har vi jo faaet os en lille Lur, saa kan vi
vel begynde igjen.

Alle.

Mange Tak. (Man gratulerer de Forlovede).

Fusel.

Naar man er ude, saa skal man jo more
sig (til Lovise og Jakob). Og det har vi jo?

Begge.

Ja det har været en mageløs Dag!

(Selskabet gaaer bort, Arm i Arm, syngende Sangen)

Det gaaer saa deiligt overalt
paa Midten og paa Enden!

8.

Stedet fra næstforrige Scene.

(Brandt sidder paa Bænken. Madam Lund kommer med Karl og Margrete).

Madam Lund (til Brandt).

Min kjære Ven, der seer Du vor Margrete.
Jeg mødte hende nys med denne Herre;
det er en gammel Barndomsven fra Jylland;
de fandt hinanden her, nu lader det,
som de vil vandre hele Livet sammen.
Og tænk Dig, denne unge Mand har snart
en Maaned i min Leilighed logeret,
og jeg har altid om ham sagt, han var
en prægtig Fyr med grumme megen Lærdom
og med et stille og alvorligt Sind.

(til Margrete, som seer spørgende paa Brandt og Moderen).

Ak ja, mit stakkels Barn, jeg bliver rød,
det er saa pinefuldt at maatte tilstaa
sin Ungdoms Synder for sit eget Barn.
Den Mand, Du seer . . . .

Margrete.

Ak, kjære gode Moder,
jeg troer, jeg har forstaaet, hvad Du mener.

Et Ord, der blev uvenligt udtalt til mig
 som lille Barn af en af dine Folk,
 randt senere mig mangengang i Hu,
 og Meget har min Anelse bestyrket,
 at dunkle Skygger om min Fødsel svæved.

Madam Lund.

Det var den gamle Kokkepige, Sidse,
 naar hun var arrig, var hun onskabsfuld;
 ja saadan er det Tyende dog altid!

Brandt (til Margrete).

Du ligner min Maries feire Ungdom,
 som smuk og rank Du stander for mig her.

Madam Lund.

Men hun er bleven anderledes oplært.
 Du kan jo bare spørge hende ud,
 saa kan hun svare Dig i flere Sprog.

Margrete (til Brandt).

Hvad Tiden saared, har den atter læget,
 det seer jeg grandt! Den klare Sommersol
 har klækket frem det gode Frø, der laa
 saa længe goldt af Vinterisen knuget.

Brandt (tager hendes Haand).

Det vandet blev af Duggens Bad fra Himlen,
 mildt kvæget mig de morgenfriske Draaber.

de bragte ned Forsoning i mit Bryst.
 Endnu jeg skjælver lidt derved, jeg er
 endnu ei vant til Badets milde Friskhed.

(til Karl)

Nu er jeg myg. Før lod det, som jeg førte
 det store Ord. Vi tales ved, jeg haaber,
 om føie Stund.

Karl (smilende).

Saa skjændes vi ei mer.

Brandt.

Det vil jeg ikke love; men vi vil
 til andre Egne vore Tanker skikke,
 i hvert Fald vil vi godt forstaa hinanden.
 Den Skovmystik, som før De talte om,
 mit Ungdomssværmeri, det halvt forglemte,
 mig atter fængsler, drager til sig hen.
 Vel er jeg end en Portens Proselyt,
 engang dog, haaber jeg, mig Templet aabnes.

Madam Lund.

Ja kjære Venner, nu maa vi vist hjem,
 vort Selskab troer jeg næsten alt er borte.
 Ja det er godt, de var ei rigtig ædru,
 især den gamle Knæk; og det er aldrig
 saa rart for os med disse fulde Mandfolk.

(til Brandt)

Du tager med og seer min Bolig, ikke?

Brandt.

Bliv ikke vred — jeg være maa alene
 end et Par Dage, tale med mig selv,
 thi jeg har Meget med mig selv at tale.
 Jeg kommer snart, derpaa kan fast Du stole.
 Har end min Ungdoms Feeslot jeg forskjærtset,
 jeg af dets Levninger maaske kan bygge
 for Alderdommens Tid en venlig Hytte;
 min Ungdoms Brud — ja hende seer jeg ei,
 men vel en gammel Ven, der ei mig svigted.

Madam Lund.

Ja vi skal leve som to gamle Venner
 og i de Unge leve op paany.

Brandt.

En ond Aand længe boede i mit Bryst,
 og hjemløs følte jeg mig hos mig selv,
 en kjærlig Haand har ryddet op derinde.

Margrete.

Frem under mørke Fortidsskyers Rand
 skal Aftensolens røde Roser skinne.

(Brandt omfavner dem Alle — han og Madam Lund gaa ud sammen)

Karl (til Margrete).

Nu atter jeg Dig skuer
 staa hos mig under høie Bøgebuer;
     nu er vor Pagt fornyet,
     og bløde Melodier
     den ind til Livet vier,
 og rundtom os er Fred og Mildhed gryet.

Margrete.

For første Gang i Livet
 Du ret har følt, at det os bliver givet,
     hvorom i Tro vi bede.
 Nu Haabets Stjerne blinker,
     dens Øie venligt vinker,
 vi trøstigt vil af den os lade lede.

Den viser os, at blandet
 er tidt et enligt Guldkorn mellem Sandet.
 Tidt kan os Det husvale,
 som lettest er at vinde.

Karl.

Ja lær Du mig at finde
 de fagre Roser i de dybe Dale.

De gode Magter vaaged,
 mens dunkle Skyer min Livsseilads omtaaged;

er Maalet end ei vundet,
 var liden Armens Evne,
 fik Baaden end en Revne,
 dog til en deilig Kyst jeg Vei har fundet.

Margrete.

Paa ny Du vil Dig bøie
 til Aaretag, der kløve Bølgehøie.

Karl.

Valkyrien staaer i Stavnen
 Guldglands fra Hjelman glimter,
 hun seer, hvad ei jeg skimter,
 med Troens Klarsyn viser hun mod Havnen.

Margrete.

Men dog en Stund vi dvæle
 paa Fredens Kyst og styrke vore Sjæle
 ved Livets milde Ynde,
 og pleie Blomsten liden
 med Duft fra Barndomstiden.

Karl.

Og saa for Alvor Kampen vi begynde!
